

V Bruseli 7. 6. 2018
COM(2018) 435 final

2018/0224 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inovácie a
ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia**

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele

Návrh programu „Európsky horizont“ je plne v súlade s návrhom Komisie o ďalšom dlhodobom rozpočte Únie na roky 2021 až 2027, ako aj o prioritách Komisie stanovených v jej programe pre zamestnanosť, rast, spravodlivosť a demokratickú zmenu a v prioritách globálnej politiky (ciele trvalo udržateľného rozvoja). Podporuje program Únie na obdobie po roku 2020, ako bolo dohodnuté v Rímskom vyhlásení z 25. marca 2017.

Návrh je založený na predpoklade, že výskum a inovácie plnia priority občanov, posilňujú produktivitu a konkurencieschopnosť Únie a sú kľúčové pre udržanie nášho sociálno-ekonomického modelu a hodnôt a umožňujú riešenia, ktoré riešia výzvy systematickejšim spôsobom.

Balík programu Európsky horizont pozostáva z návrhov:

1. rámcového programu pre výskum a inovácie s názvom „Európsky horizont“ vrátane stanovenia svojich pravidiel účasti a šírenia (podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie – ďalej len „ZFEÚ“),
2. osobitného programu na implementáciu programu „Európsky horizont“ („ZFEÚ“),
3. výskumného a vzdelávacieho programu v rámci Zmluvy o Euratome, ktorý dopĺňa program Európsky horizont, spolu so
4. súvisiacim posúdením vplyvu a právnych finančných výkazov.

V nariadení Európskeho parlamentu a Rady .../.../EÚ, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond na obdobie rokov 2021 – 2027, sa navrhuje vytvorenie osobitného výskumného fondu v oblasti obrany.

Tento návrh zlučuje dva právne akty, ktoré v súčasnosti existujú (rámcový program a pravidlá účasti a šírenia) do jedného právneho aktu a vytvára niekoľko zlepšení, pokiaľ ide o zjednodušenie priebehu.

Konkrétne, program Európsky horizont posilní vedeckú a technologickú základňu Únie s cieľom pomôcť pri riešení hlavných globálnych výziev našej doby a s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Zároveň tento program posilní konkurencieschopnosť Únie vrátane konkurencieschopnosti jej odvetví. Program Európsky horizont pomôže naplňať strategické priority Únie a podporiť rozvoj a vykonávanie politik Únie. V rýchlo sa meniacom svete úspech Európy čoraz viac závisí od jej schopnosti premieňať vynikajúce vedecké výsledky na inovácie, ktoré majú skutočný pozitívny vplyv na naše hospodárstvo a kvalitu života a vytvárajú nové trhy s kvalifikovanejšími pracovnými miestami.

Na dosiahnutie tohto cieľa a nadviazanie na úspech svojho predchodcu bude program Európsky horizont aj naďalej integrovaným spôsobom podporovať celý cyklus výskumu a inovácií.

Zachováva sa zásada jednotného súboru pravidiel účasti a šírenia, pričom tento návrh ďalej zlepšuje tieto pravidlá.

Tento návrh stanovuje dátum uplatňovania od 1. januára 2021 a predkladá sa Únii s 27 členskými štátmi v súlade s oznámením Spojeného kráľovstva o zámere vystúpiť z Európskej únie a Euratomu na základe článku 50 Zmluvy o Európskej únii prijatej Európskou radou 29. marca 2017.

- **Súlاد s existujúcimi ustanoveniami politiky**

Rámcový program je hlavným programom Únie na podporu výskumu a inovácií od koncepcie až po uvedenie na trh. Jeho cieľom je doplniť vnútroštátne a regionálne financovanie. Tento rámcový program už prináša jedinečnú európsku pridanú hodnotu spočívajúcu v podpore celoeurópskej hospodárskej súťaže a spolupráce v oblasti najlepšej vedy a inovácií. To viedlo k vedeckým prelomom, zvýšeniu konkurencieschopnosti a riešeniu spoločenských výziev. Nový navrhovaný rámcový program Európsky horizont sa bude usilovať o dosiahnutie ešte väčšieho vplyvu ako má súčasný program Horizont 2020, ktorý je široko uznávaným prínosom k dosiahnutiu ambícií Európy. Rýchlo sa vyvíjajúca povaha výskumu a inovácií v kontexte globálnej hospodárskej súťaže podnecuje k tomu, že verejná podpora výskumu a inovácií má oveľa väčší význam než kedykoľvek predtým, a to najmä na úrovni Únie, na ktorej je táto jej pridaná hodnota nesporná. Návrh je plne v súlade s programom Komisie pre výskum a vývoj vrátane hlavného cieľa, ktorým je investovať 3 % HDP Únie do výskumu a vývoja, ako aj v súlade s oznámením s názvom „Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť Európy na formovanie svojej budúcnosti“ (príspevok Európskej komisie na neformálnom stretnutí lídrov v dňoch 16. – 17. mája 2018).

- **Súlاد s ostatnými politikami Únie**

Návrh je plne v súlade s existujúcimi politikami Únie. Program Európsky horizont bol vypracovaný s prihliadnutím na súčasné priority Komisie, politiku rozpočtu zameraného na výsledky (ktorá vyžaduje, aby výdavkové programy Únie – viac ako kedykoľvek predtým – prinášali hodnotu za peniaze), vykonávanie programu pre trvalo udržateľný rozvoj do roku 2030, vykonávanie globálnej stratégie Únie a návrh Komisie na ďalší dlhodobý rozpočet Únie.

V oblastiach, ako je zdravotníctvo, digitálne technológie, priemyselná transformácia, inkluzívne a demokratické spoločnosti, prírodné zdroje, energetika, mobilita, životné prostredie, potraviny, nízkouhlíkové hospodárstvo, kozmický priestor a bezpečnosť, sú výskum a inovácie nevyhnutné pre úspešné plnenie priorít Únie: a to najmä priorít týkajúcich sa zamestnanosti a rastu, jednotného digitálneho trhu a opatrení Únie v oblasti energie a klímy. Výskum a inovácie sú jadrom produktivity a konkurencieschopnosti vyspelého hospodárstva, akým je hospodárstvo Únie.

Investície do výskumu a inovácií sa budú navzájom dopĺňať a posilňovať spolu s investíciami do ostatných programov Únie. Výsledky výskumu a inovácií sa využijú v súčinnosti s ostatnými programami Únie s cieľom podpory ich zavádzania na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, čím sa maximalizuje európsky inovačný potenciál. To bude doplnené o účinné informačné a sprievodné kampane zamerané na výskum a inovácie zacielené na širokú verejnosť. Komplementarita a súčinnosť podpory a využívania výskumu a inovácií v rámci dlhodobého rozpočtu Únie sa maximalizuje prostredníctvom procesu strategického

plánovania v oblasti výskumu a inovácií, ktorý bude dostatočne pružný na to, aby umožnil Komisii a inštitúciám Únie rýchlo reagovať na naliehavé potreby a nové priority.

Návrh je tiež plne v súlade s prístupom prijatým v rámci procesu európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky. Tieto väzby by mali pokračovať a posilňovať sa na základe príslušných príspevkov, ktoré sa už uskutočnili v rámci programu Horizont 2020 na podporu štrukturálnych reforiem s cieľom zlepšenia kvality a efektívnosti vnútroštátnych systémov výskumu a inovácií na troch úrovniach: po prvé, prostredníctvom významných investícií do vedeckého a technologického výskumu a inovácií; po druhé, tým, že podnikateľské prostredie bude priaznivejšie pre inovácie a bude sa menej báť rizika; po tretie, tým, že sa zabezpečí, aby európski občania získali podporu počas rýchleho, a pre niektorých, turbulentného prechodu poháňaného inováciami, digitalizáciou a globálnymi megatrendmi, ako je napr. umelá inteligencia a obehové hospodárstvo.

Akcie programu by mali byť primerane použité na riešenie zlyhaní trhu alebo prípadov suboptimálnych investícií bez zdvojovania súkromných investícií alebo ich vytlačenia a mali byť mať jasnú európsku pridanú hodnotu. Tak sa zaistí súlad medzi akciami programu a pravidlami EÚ pre štátnu pomoc a zabráni neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Program „Európsky horizont“ vychádza z hláv „Priemysel“ a „Výskum a technologický rozvoj a kozmický priestor“ (články 173, 182, 183 a 188) ZFEÚ.

V dôsledku svojej silnej podpory inovácií, osobitný program, ktorým sa vykonáva program Európsky horizont, v súčasnosti vychádza z hláv ZFEÚ s názvom „Priemysel“ a „Výskum a technologický rozvoj a kozmický priestor“ (články 173 a 182), ako je to aj v prípade osobitného programu na výskum v oblasti obrany (*tamže*).

Európsky inovačný a technologický inštitút (ETI) je odvodený z hlavy s názvom „Priemysel“ a bude aj naďalej financovaný z finančného príspevku programu Európsky horizont.

Návrh výskumného a vzdelávacieho programu Euratomu vychádza z článku 7 Zmluvy o Euratome.

• Subsidiarita (pre iné ako výlučné právomoci)

Únia má v tejto oblasti spoločnú (súbežnú) právomoc na základe článku 4 ods. 3 ZFEÚ. V záujme riešenia výziev, ktorým Európa v súčasnosti čelí, musí Únia investovať do výskumu a inovácií s cieľom dosiahnuť úspory z rozsahu, pôsobnosti a rýchlosti. Činnosti v oblasti výskumu a inovácií financované Úniou prinášajú preukázateľné výhody v porovnaní s vnútroštátnou a regionálnou podporou v oblasti výskumu a inovácií: vytvárajú kritické množstvo na riešenie globálnych výziev; posilňujú vedeckú excelentnosť Únie prostredníctvom konkurenčného financovania; vytvárajú cezhraničné, multidisciplinárne siete; posilňujú ľudský kapitál; vytvárajú štruktúru vnútroštátnych systémov výskumu a inovácií; zvyšujú konkurencieschopnosť Únie; a vytvárajú nové trhové príležitosti.

- **Proporcionalita**

Opatrenia na úrovni Únie umožnia nadnárodnú spoluprácu a celosvetovú hospodársku súťaž s cieľom zabezpečiť, aby sa vybrali najlepšie návrhy. To zvýši úroveň excelentnosti a poskytne zviditeľnenie vedúceho výskumu a inovácií, ale podporí tiež nadnárodnú mobilitu a priláka najlepšie talenty. Program na úrovni Únie má najlepšie predpoklady na to, aby mohol prevziať vysokorizikové a dlhodobé výskumné a vývojové činnosti, čím sa bude podieľať na riziku a vytvorí rozsah pôsobnosti a úspory z rozsahu, ktoré by sa inak nedali dosiahnuť. Budú sa vyhľadávať vzájomné prepojenia s vnútroštátnymi iniciatívami, a to najmä v oblasti inovácií.

Podobne môžu využívať ďalšie verejné a súkromné investície do výskumu a inovácií; prispievať k ďalšiemu posilňovaniu európskeho prostredia v oblasti výskumu a inovácií; a urýchliť komercializáciu a šírenie inovácií. Programy na úrovni Únie môžu tiež podporovať tvorbu politiky a ciele politiky.

Navrhované opatrenia nepresahujú rámec toho, čo sa vyžaduje pre ciele Únie.

- **Voľba nástroja**

Rovnako ako v minulosti, právny akt má formu nariadenia, pretože vytvára práva a povinnosti pre prijímateľov, ktoré sú záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch Únie a v krajinách pridružených k programu.

3. VÝSLEDKY RETROSPEKTÍVNYCH HODNOTENÍ, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Retrospektívne hodnotenia/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Rámcové programy EÚ vytvorili významné a dlhodobé vplyvy, ako to ukazujú nadväzujúce hodnotenia, odkedy EÚ začala investovať do výskumu a inovácií v roku 1984.

Tento návrh vychádza zo spätnej väzby od zainteresovaných strán, zistení z priebežných hodnotení súčasných programov, hodnotení ex post predchádzajúcich programov a z prognostických činností.

Oznámenie o priebežnom hodnotení programu Horizont 2020 identifikovalo niekoľko oblastí, v ktorých treba dosiahnuť zlepšenie. Okrem podrobnej analýzy boli zistenia z priebežného hodnotenia programu Horizont 2020 založené na rozsiahlej spätnej väzbe zainteresovaných strán a na strategických odporúčaníach nezávislej skupiny na vysokej úrovni pre maximalizáciu vplyvu programov EÚ v oblasti výskumu a inovácií („Lamyho skupina na vysokej úrovni“). Stručne povedané, tieto závery možno zhrnúť takto:

- a) pokračovať v zjednodušovaní;
- b) podporovať prelomové inovácie;
- c) vytvárať väčší vplyv prostredníctvom zamerania sa na misie a zapájania občanov;
- d) zvýšiť súčinnosť s ostatnými programami financovania Únie a s politikami Únie;
- e) posilniť medzinárodnú spoluprácu;
- f) posilniť otvorenosť; a
- g) racionalizovať oblasť financovania.

• **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Prostredníctvom otvorených konzultácií si Komisia vyžiadala spätnú väzbu o kľúčových prvkoch návrhu programu Únie pre výskum a inovácie po roku 2020. Výsledky týchto konzultácií boli zohľadnené v rámci posúdenia vplyvu programu a pomohli pri vypracovávaní súčasného právneho návrhu.

Konzultácie prebehli v rôznych časových obdobiach s cieľom zabezpečiť systematické zohľadňovanie stanovísk zainteresovaných strán pri navrhovaní a formulovaní programu Európsky horizont. Na zohľadnenie rôznych informačných potrieb tieto konzultácie pozostávali z konferencií a podujatí zúčastnených strán, zapojenia expertných skupín, online konzultácií, workshopov, stretnutí a seminárov a analýz stanovísk.

Podpora výskumu a inovácií v Únii sa stala najdôležitejšou politickou výzvou pre 97 % respondentov v rámci otvorenej verejnej konzultácie založenej na klastroch týkajúcej sa ďalšieho dlhodobého rozpočtu Únie v oblasti investícií, výskumu a inovácií, MSP a jednotného trhu.

Kľúčové odkazy zainteresovaných strán možno zhrnúť takto:

- Štruktúra skladajúca sa z troch pilierov programu Horizont 2020 by mala byť zachovaná, hoci sú potrebné lepšie prepojenia medzi piliermi;
- Úspešné systémy jednotlivých výskumníkov (ERC, MSCA) potrebujú vyššie rozpočty;
- Granty by mali byť aj naďalej hlavným modelom financovania, prípadne doplnené o účelové finančné nástroje;
- Podpora by sa mala poskytovať na činnosti, ktoré pomáhajú šíriť alebo spoločne využívať excelentnosť;
- Menšie projekty spolupráce sú dôležité pre rozšírenie účasti;
- Misie majú všetky znaky toho, že sú dôležitou cestou vpred;
- Občania by sa mali viac zapájať do rámcového programu;
- Európska rada pre inováciu by mala byť európskym faktorom urýchľovania inovácií;
- Je potrebné posilniť medzinárodnú spoluprácu pri riešení globálnych výziev;
- Údaje a poznatky získané z projektov financovaných Úniou by mali byť prístupné všetkým;
- Existuje výrazná potreba zjednodušiť situáciu v oblasti výskumu a inovácií;
- Súčinnosť s ostatnými programami Únie je ťažké dosiahnuť, je však nevyhnutná;
- Je potrebné zlepšiť proces plánovania výziev a misií;
- Je potrebné pokračovať v úsilí o zjednodušenie; a
- Schopnosť merať a oznamovať vplyv je kľúčová.

• **Externá expertíza**

Komisia sa vo veľkej miere spoliehala na externé odborné znalosti. To zahŕňa najmä odporúčania a zistenia skupiny na vysokej úrovni, ktorej predsedá Pascal Lamy, uvedené v správe „*LAB – FAB – APP: Investovanie do budúcnosti Európy, akú chceme, správa nezávislej skupiny na vysokej úrovni o maximalizácii vplyvu programov EÚ pre výskum a inovácie*“ prijatej v júli 2017.

Skupina inovátorov na vysokej úrovni Európskej rady pre inováciu bola založená v januári 2017 a bola poverená podporou Európskej komisie pri vytváraní Európskej rady pre inováciu.

Správa „*Európa je späť: Ako urýchliť prelomové inovácie*“ so 14 odporúčaniami bola prijatá v januári 2018.

Na základe odporúčaní z Lamyho správy o misiách bol vymenovaný externý expert, ktorý radí Komisii v súvislosti s prístupom zameraným na misie. Vo februári 2018 profesorka Mariana Mazzucato predstavila správu „*Cieľovo orientovaný výskum a inovácie v Európskej únii – podpora rastu vďaka inováciám a prístupu zameranému na riešenie problémov*“¹, v ktorej odporučila päť kľúčových kritérií pre výber misií na úrovni EÚ.

Stratégia skupiny na vysokej úrovni pre priemyselné technológie, ktorej predsedá profesor Jürgen Rüttgers, navyše navrhla opätovné vymedzenie kľúčových podporných technológií a vydala odporúčania na maximalizáciu ich prínosu pre inkluzívny rast a demokraciu, prosperitu, väčšiu rovnosť a lepšie pracovné miesta.

Rozsiahly zoznam správ od skupín a štúdií na vysokej úrovni je uvedený v prílohe k posúdeniu vplyvu.

• **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh je podporený posúdením vplyvu. Stanovisko výboru pre kontrolu regulácie bolo „kladné s výhradami“, pričom sa v ňom odporúčalo lepšie opísať i) rovnováhu medzi piliermi programu, ii) odôvodnenie a pridanú hodnotu misií EIC a výskumu a inovácií) a iii) zjednodušené mechanizmy realizácie².

V celosvetovo konkurencieschopnom hospodárstve založenom na poznatkoch sa výskum a inovácie zameriavajú na určovanie produktivity a konkurencieschopnosti vyspelého hospodárstva, akým je Európa: približne dve tretiny hospodárskeho rastu v Európe počas posledných desaťročí boli poháňané inováciami. Riadia a podporujú vytváranie nových a lepších pracovných miest a rozvoj činností založených na poznatkoch, ktoré predstavujú viac ako 33 % celkovej zamestnanosti v Európe. Európa musí udržiavať a dokonca posilňovať svoje technologické, priemyselné a inovačné kapacity udržateľným spôsobom v rámci strategických oblastí, ktoré podporujú našu spoločnosť, hospodárstvo a medzinárodné záväzky.

Je potrebné urobiť viac, aby sa podporili rozsiahle inovácie v Európe, ktoré sú základom udržania sociálno-ekonomického modelu a hodnôt Európy. Očakávané vplyvy pokračovania programu boli analyzované v posúdení vplyvu. V porovnaní s prebiehajúcim programom sa očakáva, že program Európsky horizont prinesie:

- **nové poznatky a technológie, ktoré budú podporovať vedeckú excelentnosť a významný vedecký vplyv.** Program bude aj naďalej uľahčovať cezhraničnú spoluprácu medzi špičkovými vedcami a inovátormi, čo umožní nadnárodnú a medziodvetvovú koordináciu medzi verejnými a súkromnými investíciami do výskumu a inovácií. Program Horizont 2020 už prilákal najlepšie svetové výskumné inštitúcie a výskumných pracovníkov, podporil 340 000 výskumníkov a rozvinul kvalifikovaný ľudský kapitál v Európe. Vedecké publikácie z programu Horizont 2020 sú na svetovej úrovni (pričom sú citované viac ako dvojnásobne v porovnaní so svetovým priemerom) a prispeli k významným vedeckým prelomovým objavom.

¹ https://ec.europa.eu/info/news/bold-science-meet-big-challenges-independent-report-calls-mission-oriented-eu-research-and-innovation-2018-feb-22_en

² Podrobná analýza spôsobu, ako sa tieto odporúčania riešili, je pripojená k posúdeniu vplyvu.

- **pozitívne účinky na rast, obchod a investičné toky** a na vytváranie kvalitných pracovných miest a medzinárodnú mobilitu výskumných pracovníkov v rámci Európskeho výskumného priestoru. Očakáva sa, že na základe tohto programu sa v priebehu 25 rokov zvýši HDP v priemere z hodnoty 0,08 % na hodnotu 0,19 %, čo znamená, že každé investované euro môže v rovnakom období priniesť návratnosť až vo výške 11 eur HDP. Očakáva sa, že v „investičnej fáze“ (2021 – 2027) investície Únie do výskumu a inovácií podľa odhadov priamo vytvoria až 100 000 pracovných miest v oblastiach výskumu a inovácií. Očakáva sa, že hospodárska činnosť vytvorená v rámci programu bude podporovať nepriamy nárast až do výšky 200 000 pracovných miest v rokoch 2027 – 2036, z ktorých 40 % bude vysoko kvalifikovaných.
- **významný sociálny vplyv a vplyv na životné prostredie.** Tento vplyv bude vytvorený šírením, využívaním a zavádzaním vedeckých výsledkov a ich premenou na nové produkty, služby a procesy, ktoré následne pomôžu úspešne plniť politické ciele, ako aj vykonávať sociálnu a ekologickú inováciu.

Tieto vplyvy znamenajú, že **potenciálne náklady na ukončenie programu EÚ v oblasti výskumu a inovácií (t.j. náklady vyplývajúce z neexistencie spoločného európskeho postupu) sú významné.** Ukončenie by mohlo viesť k poklesu konkurencieschopnosti a rastu (strata až do výšky 720 miliárd EUR straty HDP za 25 rokov³), výraznému zníženiu súkromných a vnútroštátnych investícií, ktoré v súčasnosti využívajú spoločné investície na úrovni EÚ, a výrazným stratám sociálnych, environmentálnych a hospodárskych vplyvov.

Okrem toho nový program ďalej zjednoduší pravidlá, zvýši právnu istotu a zníži administratívnu záťaž pre prijímateľov a programových manažérov.

• **Zjednodušenie**

Zjednodušenie je kľúčom k dosiahnutiu cieľov programu Európsky horizont. Na prilákanie najlepších výskumných pracovníkov a najinovatívnejších podnikateľov je potrebné minimalizovať administratívnu záťaž.

Hlavné prvky zjednodušenia, ktoré sú z väčšej časti uvedené v pravidlách účasti a šírenia informácií sú (ďalšie podrobnosti nižšie):

- **kontinuita** zjednodušujúcich opatrení uplatňovaných v rámci programu Horizont 2020, ktoré účastníci ocenili, ako je napr. programová štruktúra skladajúca sa z troch pilierov, jednoduchý model financovania a portál pre účastníkov;
- **Zjednodušenie štruktúry financovania:** napríklad prístup k partnerstvu je zjednodušený a pozostáva len z troch druhov a z jasného súboru kritérií pre ich výber a vykonávanie s cieľom zabezpečiť, že prispievajú k všeobecným a osobitným cieľom programu Európsky horizont;
- **Ďalšie zjednodušenie súčasného systému úhrady skutočných nákladov,** najmä pokiaľ ide o osobné náklady;
- **Širšie prijatie bežných účtovných postupov prijímateľov,** najmä pokiaľ ide o internú fakturáciu a služby, ktoré by sa týkali aj ekvivalentných veľkých výskumných infraštruktúr programu Horizont 2020.
- **Zvýšené využívanie zjednodušených možností nákladov,** ako sa ustanovuje v novom nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä pri financovaní projektov

³

Na základe modelu NEMESIS, ktorý zodpovedá najvyššiemu vplyvu programu.

formou paušálnych súm vo vhodných oblastiach a pri zohľadnení ponaučení z pilotného projektu v rámci programu Horizont 2020.

- **Zvýšené vzájomné využívanie auditov** s cieľom znížiť záťaž súvisiacu s auditmi pre prijímateľov, ktorí sa zúčastňujú na viacerých programoch financovania Únie;
- **Rozšírenie účastníckeho záručného fondu (premenovaného na Vzájomný poisťovací mechanizmus)** na prijímateľov akéhokoľvek priamo riadeného programu Únie a na akcie, na ktoré sa nevzťahuje fond v rámci programu Horizont 2020 (iniciatívy podľa článku 185),
- Akceptácia **známky excelentnosti**, na základe ktorej môžu návrhy získať podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu+ alebo Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.
- Udržiavanie **kľúčových prvkov hodnotenia návrhov** a výberu v rámci všetkých častí programu Európsky horizont. V závislosti od rozsahu výziev sa však bude usilovať o širšie spektrum odborných znalostí, vrátane odborných znalostí od skupín užívateľov a organizácií občianskej spoločnosti⁴. Novinkou prístupu založeného na misiách bude prejsť z posudzovania excelentnosti a dosahu len na úrovni jednotlivých návrhov tiež na posudzovanie spôsobu vzájomného dopĺňovania sa vynikajúcich návrhov ako portfólia. Zatiaľ čo hlavné zásady sú v pravidlách stanovené vopred, pracovné programy poskytnú ďalšie podrobnosti o uplatňovaní kritérií na udeľovanie grantov v závislosti od cieľov výziev a nástrojov (napr. aspektov, ktoré sa majú zohľadniť v rámci hodnotiacich postupov).

Okrem základných právnych aktov týkajúcich sa programu Európsky horizont sa prijímú kroky s cieľom zjednodušiť vykonávanie, počínajúc vzorovými dohodami o grantoch, ktoré budú zahŕňať všetky procesy, dokumentáciu, asistenčné služby, podporné služby a informačné systémy, ktoré ďalej zmiernia administratívnu záťaž účastníkov a urýchlia procesu udeľovania grantov. Komisia vypracuje tieto vylepšené nástroje na vykonávanie súbežne s legislatívnym procesom po konzultácií so zainteresovanými stranami.

• **Základné práva**

V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržujú zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie.

4. ROZPOČTOVÉ DÔSLEDKY

Rozpočet všetkých návrhov je uvedený v bežných cenách. Komisia môže na základe analýzy nákladov a prínosov na vykonávanie programu Európsky horizont aj naďalej využívať výkonné agentúry.

⁴

Sieťová analýza účasti organizácií občianskej spoločnosti na rámcových programoch EÚ.

5. OSTATNÉ PRVKY

- **Vykonávacie plány a opatrenia týkajúce sa monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia môže na základe výsledku povinnej analýzy nákladov a prínosov zvýšiť podiel rozpočtu delegovaného na **výkonné agentúry**. Vzhľadom na nové prvky v medziach pôsobnosti nového rámcového programu (napr. misie a Európska rada pre inováciu) a zvýšený rozpočet, ktorý sa má prideliť, budú potrebné zmeny mandátov agentúr⁵.

Tento prístup pomôže znížiť administratívne náklady, zlepšiť súčinnosť s ostatnými programami a pomôcť viac sa zamerať na výkonnosť.

Činnosti s mimoriadne významným politickým obsahom sú v zásade vylúčené z delegovania na výkonné agentúry, avšak v súlade so stratégiou šírenia a využívania výsledkov bude v záujme posilnenia dôkazovej základne pre tvorbu politiky posilnená spätná väzba týkajúca sa údajov a výsledkov výskumu a inovácií z týchto agentúr Komisii.

Hodnotenia sa vykonávajú v súlade s odsekmi 22 a 23 medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016⁶, kde tri inštitúcie potvrdili, že hodnotenia existujúcich právnych predpisov a politik by mali poskytnúť základ pre posúdenie vplyvu možností ďalšieho postupu. V hodnotení sa posúdia účinky programu na mieste na základe ukazovateľov/cieľov programu a podrobná analýza miery, do akej môže byť program považovaný za relevantný, účinný a efektívny, a či poskytuje dostatočnú pridanú hodnotu pre EÚ a je v súlade s inými politikami EÚ. Budú obsahovať ponaučenia na zistenie akýchkoľvek nedostatkov/problémov alebo akéhokoľvek potenciálu na ďalšie zlepšenie akcií alebo ich výsledkov a na pomoc pri maximalizácii ich využívania/dosahu.

V záujme lepšieho sledovania a oznamovania vplyvu programu bude **systém monitorovania a hodnotenia** programu Európsky horizont pozostávať z troch hlavných stavebných prvkov:

- ročné monitorovanie výkonnosti programu: sledovanie ukazovateľov výkonnosti v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte podľa kľúčových spôsobov dosahovania cieľov programu na základe základných línií a cieľov, ak je to možné;
- priebežné zhromažďovanie údajov o riadení a vykonávaní programu;
- dve plnohodnotné (meta)hodnotenia programu v polovici trvania a ex-post (po dokončení). Tieto hodnotenia budú vychádzať z koordinovaných hodnotení každej časti programu, druhu opatrení a mechanizmu poskytovania pomoci podľa spoločných hodnotiacich kritérií a štandardných metodík a budú informovať o úpravách, ktoré sa majú v programe vykonať.

Spôsoby vplyvu a súvisiace kľúčové ukazovatele vplyvu budú štruktúrovať každoročné monitorovanie výkonnosti programu smerom k jeho cieľom. Tieto spôsoby odzrkadľujú tri doplnkové kategórie vplyvu, ktoré odrážajú nelineárnu povahu investícií do výskumu a inovácií:

1. vedecký vplyv: súvisí s podporou vytvárania a šírenia kvalitných nových poznatkov, zručností, technológií a riešení globálnych výziev;

⁵ Ďalšie prvky možno nájsť v prílohe k posúdeniu vplyvu.

⁶ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016; Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1-14.

2. vplyv na spoločnosť: súvisí s posilnením vplyvu výskumu a inovácií na rozvoj, podporu a vykonávanie politík Únie a podporuje zavádzanie inovatívnych riešení v rámci priemyslu a spoločnosti s cieľom riešiť globálne výzvy;
3. hospodársky vplyv: súvisí s podporou všetkých foriem inovácií vrátane prelomových inovácií a posilnením zavádzania inovatívnych riešení na trh.

Pre každú z týchto kategórií vplyvov sa použijú náhradné ukazovatele s cieľom sledovania pokroku, pričom sa rozlišuje medzi krátkodobým, strednodobým a dlhodobým pokrokom.

Údaje o riadení a vykonávaní týkajúce⁷ sa všetkých častí programu a o všetkých mechanizmoch poskytovania sa budú aj naďalej zhromažďovať v takmer reálnom čase. Tieto údaje budú zhromažďované centrálne a harmonizovaným spôsobom. Budú aj naďalej verejne dostupné na špecializovanom online portáli v takmer reálnom čase, čo umožní sťahovanie podľa jednotlivých častí programu, druhov opatrení a druhov organizácií (vrátane osobitných údajov o MSP). Budú okrem iného zahŕňať informácie týkajúce sa návrhov, žiadostí, účasti a projektov (počet, kvalita, príspevok Únie atď.); miery úspešnosti; profilov hodnotiteľov, žiadateľov a účastníkov (čiastočne na základe jedinečných identifikátorov a vrátane krajiny, pohlavia, obratu, úlohy v rámci projektu atď.); vykonávania (vrátane času medzi podaním žiadosti a udelením grantu, miery chybovosti, miery spokojnosti a miery rizika, atď.); oznamovania, šírenia a využívania; a príspevku k cieľom Únie v oblasti klímy a životného prostredia. V záujme lepšieho sledovania investícií do vedomostnej spoločnosti sa v priebehu vykonávania programov môžu zhromažďovať informácie o finančných prostriedkoch Únie pridelených na využívanie a zavádzanie výsledkov výskumu a inovácií, a to najmä z rámcových programov.

• **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Program Európsky horizont je nový rámcový program určený pre maximálny vplyv v kontexte rozvíjajúcej sa povahy výskumu a inovácií, s architektúrou navrhnutou pre lepšiu súdržnosť a výkonnosť. Je navrhnutý tak, aby používal štruktúru skladajúcu sa z troch pilierov, ktoré sú vzájomne prepojené a je doplnený podpornými činnosťami s cieľom posilniť Európsky výskumný priestor.

Štruktúra troch pilierov

Prvý pilier o otvorenej vede zabezpečí silnú kontinuitu s programom Horizont 2020, pričom podporí vynikajúcu vedu v rámci prístupu zdola nahor s cieľom posilniť vedúce postavenie Únie v oblasti vedy, rozvoj kvalitných poznatkov a zručností prostredníctvom Európskej rady pre výskum, akcií Marie Curie-Sklodowska a výskumných infraštruktúr. Zásady a postupy otvorenej vedy budú začlenené do celého programu.

Druhý pilier o globálnych výzvach a priemyselnej konkurencieschopnosti sa bude zaoberať spoločenskými výzvami a priemyselnými technológiami a posilňovať prístup „zhora nadol“ usilujúci o riešenie výziev a príležitostí v rámci Únie a globálnej politiky a konkurencieschopnosti, ktoré sú zaradené do piatich klastrov („Zdravie“; „Inkluzívna a bezpečná spoločnosť“; „Digitalizácia a priemysel“; „Klíma, energetika a mobilita“; a „Potravínové a prírodné zdroje“), v súlade s politickými prioritami Únie a globálnymi politickými prioritami (ciele trvalo udržateľného rozvoja), pričom spolupráca a

⁷ Ďalšie prvky možno nájsť v prílohe k posúdeniu vplyvu.

konkurencieschopnosť predstavujú kľúčové hnacie sily. Zaradenie do skupín, pričom každá pozostáva z niekoľkých oblastí intervencií, má stimulovať interdisciplinárnu, medziodvetvovú a medzinárodnú spoluprácu, čím sa dosiahne väčší vplyv a lepšie využitie inovačného potenciálu, ktorý je často najväčší na rozmedzí niekoľkých disciplín a odvetví.

Popri pravidelných výzvach na predkladanie návrhov bude **zavedený obmedzený súbor veľmi viditeľných misií**. Tieto budú navrhnuté v kontexte procesu strategického plánovania. Misie s ambicióznymi, ale časovo viazanými a dosiahnuteľnými cieľmi, by mali v prípade potreby byť súčasťou verejného dialógu a verejnosť zapájať. Budú navrhované v spolupráci s členskými štátmi, Európskym parlamentom, zainteresovanými stranami a občanmi.

Druhý pilier predstavuje významnú úlohu priemyslu pri dosahovaní všetkých cieľov programu. S cieľom zabezpečiť priemyselnú konkurencieschopnosť a schopnosť riešiť budúce globálne výzvy musí Únia posilniť a udržať svoje technologické a priemyselné kapacity v kľúčových oblastiach, ktoré podporujú transformáciu nášho hospodárstva a spoločnosti. Uprednostnia sa investície do kľúčových podporných technológií budúcnosti.

Druhý pilier tiež poskytne vedecké dôkazy a technickú podporu politik Únie, a to aj prostredníctvom činností Spoločného výskumného centra. Tento pilier pomôže dosiahnuť ciele politiky Únie v duchu zásady inovácie, ako sa uvádza v oznámení Európskej komisie z 15. mája 2018 s názvom Obnovený európsky program pre výskum a inovácie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať zvyšovaniu podielu účasti na výskume a financovaní subjektov z tretích krajín s nízkymi až strednými príjmami.

Zatiaľ čo inovácie budú podporované v rámci celého programu, **tretí pilier o otvorenej inovácii sa bude v prvom rade zameriavať na rozširovanie prelomových inovácií a inovácií vytvárajúcich trhy zriadením Európskej rady pre inovácie**, podporu posilnenia európskych ekosystémov inovácií a pokračovanie podpory Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT). Európska rada pre inováciu bude jednotným kontaktným miestom pre inovátorov s vysokým potenciálom. Činnosti budú vymedzené hlavne zdola nahor. To by malo výrazne zjednodušiť a zefektívniť súčasnú podporu a vyplniť medzeru medzi grantovým financovaním v rámci ostatných častí programu Európsky horizont a finančnými nástrojmi programu InvestEU. Podporí sa aj spolupráca s vnútroštátnymi a regionálnymi agentúrami pre inovácie a medzi nimi, ale aj akýmkoľvek ďalšími verejnými alebo súkromnými a všeobecnými alebo odvetvovými aktérmi v rámci európskeho inovačného priestoru.

Európsky inovačný a technologický inštitút bude dopĺňať Európsku radu pre inováciu podporovaním udržateľných inovačných ekosystémov a rozvíjaním podnikateľských a inovačných zručností v prioritných oblastiach prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev. Európsky inovačný a technologický inštitút bude prispievať k podnikateľskej transformácii univerzít v EÚ a jeho činnosti budú maximalizovať synergie a doplnkovosť s akciami v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu.

Hospodárska a sociálna prosperita Európy, kvalita života a pracovných miest a životného prostredia závisia od jej schopnosti vytvárať poznatky a inovovať. Prístupy zdola nahor uvedené v prvom a treťom pilieri sa zameriavajú predovšetkým na posilnenie excelentnosti, vytváranie poznatkov a inovácií a podporu väčších investícií najmä v rámci nových, rýchlo sa rozvíjajúcich oblastí špičkovej vedy a prelomových inovácií s potenciálom zvyšovania ich pôsobnosti. Tieto opatrenia sú nevyhnutné na riešenie nedostatku poznatkov a inovácií a na posilnenie vedeckej a technologickej základne Únie, čím sa podporujú strategické ciele a politické priority Únie a prispieva sa k dlhodobému rastu a konkurencieschopnosti.

Tieto tri piliere budú podporené **činnosťami na posilnenie Európskeho výskumného priestoru**, konkrétne: spoločným využívaním excelentnosti s cieľom plne využiť potenciál v krajinách, s nižšou úrovňou výkonnosti v oblasti výskumu a inovácií, aby mohli dosiahnuť vysoké štandardy excelentnosti Únie (napr. prostredníctvom tímovej spolupráce, partnerstiev, zapojenia vedúcich výskumných pracovníkov Európskeho výskumného priestoru); a reformovaním a posilnením európskeho systému výskumu a inovácií, do ktorého bude zahrnutý nástroj politickej podpory novej generácie.

Táto časť bude zahŕňať aj činnosti týkajúce sa: prognostických činností; monitorovania a hodnotenia rámcového programu a šírenia a využívania výsledkov; modernizácie európskych univerzít; podpory posilnenej medzinárodnej spolupráce; a vedy, spoločnosti a občanov.

Táto štruktúra skladajúca sa z troch pilierov posilní **vnútornú súdržnosť rôznych častí v rámci** programu smerom k dosiahnutiu úrovne cieľov programu. Jasne definované a dopĺňajúce odôvodnenia intervencie posilnia ich vzájomnú prepojenosť, pričom spoločnými témami budú otvorená veda a otvorené inovácie. Zabezpečí systémový **prístup založený na vplyve**, ktorý sa dotýka rôznych disciplín a prístupov, čím sa vplyv zlepšuje. Misie budú mať napríklad efekt príťažlivosti na činnosti v rámci otvorenej vedy a v rámci pilierov otvorenej inovácie, zatiaľ čo inovácie s potenciálom rýchleho rastu vyplývajúce zo spoločného výskumu, overenia koncepcie zo strany Európskej rady pre výskum alebo *znalostných a inovačných spoločenstiev* v rámci ETI budú rýchlo nasmerované na Európsku radu pre inovácie. Strategické plánovanie posilní vnútornú súdržnosť programu ešte viac.

Prierezové prvky

Program Európsky horizont bude aj naďalej **posilňovať medzinárodnú spoluprácu**, ktorá je kľúčová pre zabezpečenie prístupu k talentu, poznatkom, know-how, nástrojom a trhom na celom svete, s cieľom účinne riešiť globálne výzvy a plniť globálne záväzky. Rámcový program zintenzívni spoluprácu a rozšíri asociačné dohody o krajiny s vynikajúcimi vedeckými, technologickými a inovačnými kapacitami. Program bude aj naďalej financovať subjekty z krajín s nízkymi až strednými príjmami a subjekty z priemyselných a rozvíjajúcich sa ekonomík iba vtedy, ak budú mať základné zručnosti alebo nástroje.

Zásada otvorenej vedy sa stane spôsobom fungovania nového programu. Prekročí rámec politiky otvoreného prístupu programu Horizont 2020 a bude vyžadovať otvorený prístup k publikáciám a údajom (s rozsiahlymi výnimkami v prípade poskytovania prístupu k údajom) a k plánom riadenia výskumných údajov. Program bude podporovať rozsiahle využívanie údajov FAIR (vyhľadateľných, prístupných, interoperabilných a opätovne použiteľných); a činnosti, ktoré zvyšujú zručnosti výskumných pracovníkov v rámci otvorenej vedy a podporujú systémy odmeňovania za propagáciu otvorenej vedy. Integrita výskumu a vedecká činnosť občanov budú zohrávať ústrednú úlohu, rovnako ako vývoj novej generácie ukazovateľov hodnotenia výskumu.

Program Európsky horizont prijme **nový prístup k partnerstvám, ktorý bude viac zameraný na vplyv**. Súčasné množstvo európskych partnerstiev bude racionalizované tak, aby mohli aj naďalej existovať v zjednodušených formách, ktoré sú otvorené pre všetkých (akademických pracovníkov, priemysel, členské štáty a filantropické nadácie), a zároveň by sa malo zabezpečiť, aby mohli účinne prispievať k všeobecným a osobitným cieľom programu Európsky horizont. Budú navrhnuté na základe pridanej hodnoty Únie, transparentnosti, otvorenosti, vplyvu, pákového efektu, dlhodobého finančného záväzku všetkých zainteresovaných strán, pružnosti, súdržnosti a komplementarity s iniciatívami únijskými, vnútroštátnymi a regionálnymi iniciatívami. Tento prístup sa zameriava na

konsolidovaný a racionalizovaný počet partnerstiev, ktoré zabráňujú prekrývaniu a duplicitě a ktoré sú lepšie zosúladené s prioritami politiky Únie.

Budú existovať tri úrovne partnerstiev:

- a) spoluprogramované na základe zmluvy o porozumení alebo zmluvných dohôd s partnermi;
- b) spolufinancované na základe programovej akcie jediného a pružného spolufinancovania;
- c) inštitucionalizované partnerstvá (na základe článkov 185 alebo 187 ZFEÚ a nariadenia ETI pre *znalostné a inovačné spoločenstvá*).

Oblasti pre partnerstvo, vrátane prípadného pokračovania tých existujúcich, budú identifikované počas procesu strategického plánovania (navrhovaný právny základ uvádza iba nástroje a kritériá, ktoré budú usmerňovať ich použitie). Návrhy budúcich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS) EIT sa uvedú v strategickom inovačnom programe EIT a zohľadnia sa v ňom výsledky procesu strategického plánovania. Témy budú určené a vyberané spôsobom, ktorým sa maximalizuje komplementárnosť a synergie s akciami v rámci piliera „Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu“.

V návrhu viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 Komisia stanovila ambicióznejší cieľ, pokiaľ ide o **začleňovanie** problematiky klímy do všetkých programoch EÚ tak, aby celkovo 25 % výdavkov EÚ prispievalo k plneniu cieľov v oblasti klímy. Príspevok tohto programu k dosiahnutiu tohto celkového cieľa sa bude sledovať prostredníctvom markerového systému EÚ na ochranu klímy na primeranej úrovni členenia vrátane použitia presnejších metodík v prípade, že sú k dispozícii. Komisia bude naďalej každoročne predkladať informácie o viazaných rozpočtových prostriedkoch v súvislosti s ročným návrhom rozpočtu.

S cieľom podporiť plné využitie potenciálu programu prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy sa Komisia bude snažiť identifikovať príslušné opatrenia počas celého procesu prípravy, implementácie, preskúmania a hodnotenia programu.

Súčinnosť

Súčinnosť medzi rôznymi programami Únie sa bude výrazne podporovať a posilňovať prostredníctvom procesu strategického plánovania, ktorý bude slúžiť ako referenčný rámec na podporu výskumu a inovácií v rozpočte Únie. Týmto spôsobom sa zabezpečí efektívna a účinná súčinnosť s ostatnými programami Únie, najmä s cieľom vyvinúť účinnejšie prepojenie medzi vedou a politikou a riešiť potreby politík, ako aj podporiť rýchlejšie šírenie a využívanie výsledkov výskumu a inovácií a umožniť plnenie spoločných cieľov a vznik spoločných oblastí činností (ako sú oblasti partnerstva alebo oblasti misií).

Tieto programy by zahŕňali okrem iného spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP); Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR); Európsky sociálny fond (ESF+); Európsky vesmírny program; program jednotného trhu; Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE); Nástroj na prepájanie Európy (NPE); program Digitálna Európa; program Erasmus; Fond InvestEU; a nástroje vonkajšej činnosti (Nástroj na podporu susedskej, rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)). Osobitná pozornosť sa bude venovať prepojeniu na európsky semester a nástroju na poskytovanie reforiem, a to aj prostredníctvom nástroja politickej podpory.

V plnej komplementarite s programom Európsky horizont môžu tieto programy poskytovať podporu pre výskumné a inovačné činnosti, vrátane demonštrácie riešení prispôbených konkrétnym vnútroštátnym/regionálnym súvislostiam/potrebám, ako aj bilaterálnym a medziregionálnym iniciatívam. Najmä Európsky fond regionálneho rozvoja bude podporovať budovanie výskumných a inovačných ekosystémov v členských štátoch z hľadiska infraštruktúry, ľudských zdrojov, modernizácie verejného a súkromného odvetvia a (medzi)regionálnych sietí spolupráce, ako sú napr. štruktúry klastrov.

Programy ako napríklad Nástroj na prepájanie Európy (NPE), program Digitálna Európa, Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka alebo program LIFE budú využívať verejné obstarávanie ako kľúčový nástroj na zavádzanie fyzických infraštruktúr a inovatívnych technológií a riešení, ktoré môžu pochádzať z činností rámcového programu aj mimo neho.

Pravidlá účasti a šírenia

V pravidlách účasti a šírenia sa zaviedli tieto hlavné nové funkcie:

- **Zásada jednotného súboru pravidiel sa bude aj naďalej uplatňovať, ale s ďalšími vylepšeniami.** V súlade s podnikovým prístupom k súboru jednotných pravidiel a príprave VFR sa bude používať nové nariadenie o rozpočtových pravidlách EÚ⁸ ako spoločný referenčný rámec, ktorému sa prispôbia pravidlá uplatniteľné na všetky programy financovania EÚ.
- **Miery financovania programu Horizont 2020 sa zachovajú.** Miera financovania bude najvyššia, pričom sa môže znížiť, ak je to opodstatnené na vykonávanie konkrétnych akcií. To zabezpečí, že program bude aj naďalej atraktívny.
- **Systém úhrady nákladov sa ďalej zjednoduší,** najmä pokiaľ ide o systém skutočných nákladov na zamestnancov: rozlíšenie medzi základnou a dodatočnou odmenou sa odstráni a zruší sa obmedzenie dodatočnej odmeny v rámci programu Horizont 2020.
- **Širšie prijatie obvyklých postupov účtovania nákladov:** jednotkové náklady na interne fakturované tovary a služby umožnia zahrnutie skutočných nepriamych nákladov vypočítaných v súlade s obvyklými postupmi účtovania nákladov.
- **Predpokladá sa aj širšie vzájomné využívanie auditov a posúdení, a to aj s ostatnými programami EÚ.** Prostredníctvom ďalšieho zosúladenia pravidiel by sa tak mala znížiť administratívna záťaž prijímateľov finančných prostriedkov EÚ. Pravidlá výslovne stanovujú toto vzájomné využívanie auditov a posúdení tak, že sa zohľadnia aj ďalšie prvky záruk, ktoré vedú k potrebe vykonávania menšieho počtu finančných auditov v prípade tých prijímateľov, ktorí dosiahli pozitívne výsledky počas uskutočňovania svojich auditov systémov. Okrem toho sa predpokladá, že využívanie auditov a posúdení môže byť súčasťou podmienok, za ktorých možno zrušiť povinnosť prijímateľa predkladať osvedčenie o účtovnej závierke.
- **Účastnícky záručný fond (premenovaný na Vzájomný poisťovací mechanizmus) sa rozšíri** na všetky formy inštitucionalizovaných partnerstiev vrátane iniciatív podľa

⁸ Európska komisia (2017), nariadenie o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie a jeho pravidlá uplatňovania, sú dostupné na:
http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/regulations/financial_regulation_2017_en.pdf.

článku 185, na ktoré sa nevzťahuje program Horizont 2020, a na prijímateľov z ostatných priamo riadených programov Únie.

- **Šírenie a využívanie:** väčšina ustanovení o pravidlách účasti a šírenia programu Horizont 2020 sa zachová prípadne ešte vylepší. To zahŕňa posilnenie zamerania na využívanie, najmä v rámci Únie, a úlohu plánu šírenia a využívania počas vykonávania projektu a po skončení projektu. Okrem toho Komisia poskytne účelovú podporu šírenia, využívania a šírenia vedomostí a bude klásť väčší dôraz na podporu využívania výsledkov výskumu a inovácií.
- **Komunikácia zo strany prijímateľov finančných prostriedkov Únie:** v súlade s odporúčaniami uvedenými v Lamyho správe sa v pravidlách zdôrazňuje úloha prijímateľov pri poskytovaní jednotných, účinných a primeraných cielených informácií rôznemu publiku vrátane médií a verejnosti. Vychádzajúc zo skúseností v rámci programu Horizont 2020 usmernenia prijímateľom ukážu, ako sa môžu stať hlavnými komunikátormi v súvislosti so všetkými aspektmi svojich projektových činností.
- **Podpora otvorenej vedy** zabezpečí lepšie využívanie výsledkov výskumu a inovácií v rámci Únie. To pomôže uvedeniu na trh, posilní vplyv, maximalizuje súčinnosť s inými iniciatívami Únie a zvýši inovačný potenciál výsledkov získaných financovaním zo strany Únie.

Predpokladajú sa predovšetkým tieto činnosti:

- Podpora zainteresovaných strán v oblasti výskumu a inovácií, aby plne dodržiavali zásadu otvoreného prístupu a spoluprácu s nimi, aby sa európsky cloud otvorenej vedy stal realitou;
- Posilnenie európskeho dátového priestoru⁹, ktorý umožňuje neobmedzený a neustály obeh vedomostí a údajov a vytvára potrebné stimuly pre prijímateľov programu a inovátorov pri zdieľaní svojich výsledkov a údajov na ďalšie použitie.
- Zavedenie stimulov na využívanie výsledkov programu prostredníctvom pomoci prijímateľom s cieľom nájsť najvhodnejšie nástroje a kanály na uvedenie svojich inovácií na trh;
- Zavedenie stratégie na zvýšenie dostupnosti výsledkov výskumu a inovácií a urýchlenie ich využívania vrátane politiky, čím sa posilní celkový vplyv programu a európsky inovačný potenciál;
- Poskytovanie komplexnej podpory počas celého životného cyklu šírenia a využívania s cieľom zabezpečiť neustály tok inovácií pochádzajúcich z programu.

Kritériami vyhodnotenia návrhov v rámci programu Európsky horizont budú excelentnosť, vplyv a kvalita a efektívnosť vykonávania. Ide o rovnaké kritériá ako pre predchádzajúce rámcové programy.

Navrhované nariadenie špecifikuje excelentnosť ako jediné kritérium Európskej rady pre výskum (ERC) v súlade s cieľom posunúť hranice poznania. Toto ustanovenie nepredstavuje odchýlku od dohodnutej potreby posilniť ovplyvnenie programu. V skutočnosti sa tento vplyv môže týkať vedeckých, technologických, sociálno-ekonomických alebo iných typov vplyvu.

⁹ Oznámenie ES „Smerom k spoločnému európskemu dátovému priestoru“, COM(2018)232 final.

V prípade ERC sa dôraz kladie na vedecký vplyv, ktorý je základom pre mnoho ďalších druhov vplyvu, vrátane sociálno-ekonomického. ERC bude pokračovať vo vytváraní jasných a inšpiratívnych ambícií pre oblasť európskej vedy prostredníctvom vytvorenia celoeurópskej hospodárskej súťaže pre nápady a talent.

Európsky inovačný a technologický inštitút

Európsky inovačný a technologický inštitút, predovšetkým prostredníctvom svojich *znalostných a inovačných spoločností* (ZIS) bude zameraný na posilnenie inovačných ekosystémov, ktoré riešia globálne výzvy prostredníctvom podpory integrácie podnikov, výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania. Hoci sa zameranie EIT na inovačné ekosystémy prirodzene zapadá do piliera „Otvorená inovácia“ v rámci programu Európsky horizont, prierezový charakter EIT môže priniesť ďalší cielený prístup k celosvetovým výzvam, ktoré sa v programe zdôrazňujú. Návrhy budúcich ZIS EIT v súlade s nariadením o EIT sa uvedú v strategickom inovačnom programe EIT a zohľadnia výsledok procesu strategického plánovania a priority piliera Globálne výzvy a priemyselná konkurencieschopnosť.

Spoločné výskumné centrum (JRC)

Zatiaľ čo bude **Spoločné výskumné centrum** v značnej miere prispievať na ostatné časti programu Európsky horizont, JRC bude zohrávať silnú podpornú úlohu v rámci piliera s názvom Globálne výzvy a priemyselná konkurencieschopnosť. V tejto súvislosti bude naďalej poskytovať vedecké poradenstvo a podporu politike Únie počas celého cyklu tvorby politiky.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inovácie a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 173 ods. 3, článok 182 ods. 1, článok 183 a článok 188 druhý odsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁰,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹²,

keďže:

- (1) Cieľom Únie je posilniť vedeckú a technologickú základňu a podporiť konkurencieschopnosť, a to vrátane priemyslu, a zároveň podporovať všetky výskumné a inovačné činnosti v záujme splnenia strategických priorít EÚ, ktorých konečným cieľom je podpora mieru, hodnôt Únie a životnej úrovne jej občanov.
- (2) Na dosiahnutie vedeckého, hospodárskeho a spoločenského účinku v snahe o splnenie tohto všeobecného cieľa by Únia mala investovať do výskumu a inovácie prostredníctvom programu Európsky horizont – rámcového programu pre výskum a inovácie na obdobie 2021 – 2027 (ďalej len „program“), aby podporila tvorbu a šírenie kvalitných poznatkov a technológií, posilnila účinok výskumu a inovácie pri vývoji, podpore a vykonávaní politík Únie, podporila zavádzanie inovačných riešení v priemysle a spoločnosti na riešenie globálnych výziev a presadzovala konkurencieschopnosť priemyslu, podporila všetky formy inovácií vrátane prelomových inovácií, posilnila uvádzanie inovačných riešení na trh a aby optimalizovala takéto investície vzhľadom na zväčšený účinok v rámci posilneného Európskeho výskumného priestoru.
- (3) Pri podpore výskumných a inovačných činností považovaných za potrebné na podporu splnenia cieľov politiky Únie by sa malo prihliadať na zásadu inovácie v zmysle

¹⁰ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

¹¹ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

¹² Pozícia Európskeho parlamentu z ... [(zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku)] a rozhodnutie Rady z

oznámenia Komisie z 15. mája 2018 pod názvom Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť [COM(2018) 306].

- (4) Otvorená veda, otvorené inovácie, otvorenosť svetu – to sú tri všeobecné zásady, ktoré by mali zaručiť excelentnosť a účinok investícií Únie do výskumu a inovácií. Mali by sa dodržiavať pri implementácii programu, najmä pri strategickom plánovaní v súvislosti s pilierom Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu.
- (5) Otvorená veda vrátane otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám a výskumným údajom má potenciál zvýšiť kvalitu, účinok a prínosy vedy a urýchliť rozvoj poznatkov tým, že zvyšuje ich spoľahlivosť, efektívnosť a presnosť, ako aj ich zrozumiteľnosť pre spoločnosť a vnímanosť na spoločenské výzvy. Mali by sa stanoviť ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby prijímatelia bezplatne poskytnú otvorený a nediskriminačný prístup k odborne recenzovaným vedeckým publikáciám, výskumným údajom a iným výstupom výskumu v čo najskoršej fáze procesu šírenia poznatkov, a ktorými sa umožní ich využívanie a opakované použitie v čo najširšej miere. Väčší dôraz by sa mal predovšetkým klásť na zodpovedné spravovanie výskumných údajov, ktoré by sa malo riadiť zásadami FAIR, t. j. vyhľadateľnosť, prístupnosť, interoperabilita a opätovná použiteľnosť, a to najmä širším uplatňovaním plánov správy údajov. Ak je to vhodné, prijímatelia by mali využívať možnosti, ktoré ponúka európsky cloud pre otvorenú vedu, a dodržiavať ďalšie zásady a postupy otvorenej vedy.
- (6) Koncepcia a návrh programu by mali byť odpoveďou na potrebu dosiahnuť kritický objem podporovaných činností v rámci Únie, ako aj v rámci medzinárodnej spolupráce, v súlade s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Implementáciou programu by sa malo prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa.
- (7) Činnosti podporované v rámci programu by mali prispievať k dosiahnutiu cieľov a priorít Únie, monitorovaniu a hodnoteniu pokroku pri ich plnení a k tvorbe revidovaných alebo nových priorít.
- (8) Pri tomto programe by mala byť zachovaná rovnováha medzi financovaním zdola nahor (na základe aktivity bádateľov alebo inovátorov) a zhora nadol (na základe strategicky určených priorít) podľa povahy zapojených výskumných a inovačných komunit, ako aj podľa druhov a účelu vykonávaných činností a vyžadovaných účinkov. Od kombinácie týchto faktorov by mal závisieť výber prístupu v prípade jednotlivých častí programu, ktoré všetky prispievajú k všetkým všeobecným a špecifickým cieľom programu.
- (9) Výskumné činnosti uskutočňované v rámci piliera Otvorená veda by sa mali určiť na základe potrieb a príležitostí v oblasti vedy. Výskumný program by mal byť stanovený v úzkej spolupráci s vedeckou komunitou. Výskum by mal byť financovaný na základe excelentnosti.
- (10) Pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu by mali tvoriť klastre výskumných a inovačných činností s cieľom maximalizovať integráciu v rámci príslušných pracovných oblastí a zároveň zaistiť silný a udržateľný účinok vo vzťahu k vynaloženým prostriedkom. V snahe o plnenie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja a dosiahnutie konkurencieschopnosti priemyslu Únie bude podporovať spoluprácu bez ohľadu na hranice medzi disciplínami, odvetviami, politikami a štátmi.
- (11) Jedným z hlavných smerov, ktorým sa majú dosahovať ciele programu, konkrétne udržateľné pracovné miesta a rast, by malo byť plné zapojenie priemyslu do programu,

a to na všetkých úrovniach od jednotlivých podnikateľov a malé a stredné podniky až po veľké podniky. Priemysel by mal prispievať k perspektívam a prioritám stanoveným na základe postupov strategického plánovania, ktoré by mali podporovať vypracovanie pracovných programov. Výsledkom takéhoto zapojenia zo strany priemyslu by mala byť jeho účasť na podporovaných akciách na úrovniach, ktoré prinajmenšom zodpovedajú akciám predchádzajúceho rámcového programu Horizont 2020 zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013¹³ (ďalej len „Horizont 2020“).

- (12) Je dôležité podporiť priemysel, aby si zachoval alebo získal vedúce postavenie vo svete v oblasti inovácií, digitalizácie a dekarbonizácie, najmä investíciami do kľúčových podporných technológií, ktoré budú oporou pre podnikanie v budúcnosti. Akcie programu by mali byť primerane použité na riešenie zlyhaní trhu alebo prípadov suboptimálnych investícií bez zdvojovania súkromných investícií alebo ich vytlačenia a mali byť mať jasnú európsku pridanú hodnotu. Tak sa zaistí súlad medzi akciami programu a pravidlami EÚ pre štátnu pomoc a zabráni neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.
- (13) Program by mal podporovať výskum a inovácie integrovaným spôsobom a dodržiavať všetky príslušné ustanovenia Svetovej obchodnej organizácie. Konceptia výskumu vrátane experimentálneho vývoja by sa mala používať v súlade s manuálom Frascati, ktorý vypracovala OECD, zatiaľ čo koncepcia inovácií by sa mala používať v súlade s manuálom Oslo, ktorý vypracovali OECD a Eurostat, v nadväznosti na všeobecný prístup, ktorý zahŕňa sociálnu inováciu. Pri klasifikácii činností technického výskumu, vývoja výrobkov a demonštračných činností, ako aj pri vymedzení typov akcií, ktoré sú k dispozícii vo výzvach na predkladanie návrhov, by sa mali rovnako ako v predchádzajúcom rámcovom programe Horizont 2020 zohľadniť definície OECD týkajúce sa úrovne technickej pripravenosti (TRL). V zásade by sa granty nemali udeľovať akciám, ktorých činnosti presahujú úroveň TRL 8. V pracovnom programe pre danú výzvu v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu by sa mohli umožniť granty na rozsiahle overovanie výrobkov a ich prvé uplatnenie na trhu.
- (14) Oznámenie Komisie o priebežnom hodnotení programu Horizont 2020 [COM(2018) 2 final] obsahuje súbor odporúčaní pre tento program, ako aj pravidlá účasti a šírenia, pričom sa opiera o skúsenosti získané pri predchádzajúcom programe a informácie od inštitúcií EÚ a zainteresovaných strán. K uvedeným odporúčaniam patrí ambicióznejšie investovať s cieľom dosiahnuť kritické množstvo a maximalizovať vplyv, podporovať prelomové inovácie, umiestňovať investície do výskumu a inovácií v EÚ prioritne v oblastiach s vysokou pridanou hodnotou, a to najmä zameraním sa na konkrétne misie, zapojením občanov a širokou komunikáciou, racionalizovať prostredie financovania v Únii, a to aj zoštíhlením rozsahu partnerských iniciatív a systémov spolufinancovania, vyvinúť viac konkrétnych synergii medzi rôznymi finančnými nástrojmi Únie, najmä s cieľom pomôcť mobilizovať nevyužitý potenciál výskumu a inovácií v celej Únii, posilniť medzinárodnú spoluprácu a viac sa otvoriť účasti tretích krajín a pokračovať v zjednodušení na základe skúseností s implementáciou programu Horizont 2020.
- (15) Program by sa mal usilovať o synergie s ostatnými programami Únie, počnúc ich navrhovaním a strategickým plánovaním, cez výber projektov, riadenie, komunikáciu,

13

šírenie a využívanie výsledkov až po monitorovanie, audit a spravovanie. S cieľom zabrániť prekryvaniu a duplicita a zvýšiť pákový efekt financovania Únie môže dochádzať k presunu z iných programov Únie na činnosti v rámci programu Európsky horizont. V takýchto prípadoch sa riadia pravidlami programu Európsky horizont.

- (16) Na dosiahnutie čo najväčšieho možného vplyvu financovania z prostriedkov Únie a najefektívnejšieho príspevku k cieľom politiky EÚ by mal program nadviazať európske partnerstvá so subjektmi súkromného a/alebo verejného sektora. K takýmto partnerom patrí priemysel, výskumné organizácie, subjekty s verejnoprávnym poslaním na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni, ako aj organizácie občianskej spoločnosti, ako sú napríklad nadácie, ktoré podporujú a/alebo vykonávajú výskum a inovácie, za predpokladu, že žiadaný účinok Únia efektívnejšie dosiahne v partnerstve než sama.
- (17) Program by mal posilniť spoluprácu medzi európskymi partnerstvami a partnermi zo súkromného a/alebo verejného sektora na medzinárodnej úrovni, a to vrátane spájania výskumných a inovačných programov a cezhraničných investícií do výskumu a inovácií, čím ľudia a podniky získajú vzájomné výhody a zároveň sa zabezpečí zachovanie záujmov EÚ v strategických oblastiach¹⁴.
- (18) Spoločné výskumné centrum (JRC) by malo naďalej prispievať k tvorbe politík Únie nezávislými vedeckými dôkazmi zameranými na klienta a odbornou podporou počas celého politického cyklu. Priame akcie JRC by sa mali implementovať flexibilným, účinným a transparentným spôsobom s prihliadnutím na príslušné potreby používateľov JRC a potreby politík Únie, a to pri zabezpečení ochrany finančných záujmov Únie. JRC by malo naďalej tvoriť ďalšie zdroje.
- (19) V rámci piliera Otvorené inovácie by mal vzniknúť rad opatrení na integrovanú podporu potrieb podnikateľov a podnikania zameranú na realizáciu a urýchlenie prelomových inovácií v záujme rýchleho rastu trhu. Mal by prilákať inovatívne spoločnosti s potenciálom rozšírenia na medzinárodnej aj únijnej úrovni a poskytovať rýchle a flexibilné granty a možnosti spoločných investícií aj so súkromnými investormi. V záujme naplnenia týchto cieľov by mala byť založená Európska rada pre inováciu (EIC). Z tohto piliera by sa mal podporovať aj Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) a všeobecne európske inovačné ekosystémy, a to najmä spolufinancujúcimi partnerstvami s aktérmi podporujúcimi inovácie na celoštátnej a regionálnej úrovni.
- (20) Ciele politiky tohto programu sa budú riešiť aj finančnými nástrojmi a rozpočtovými zárukami v rámci aspektov politiky v rámci fondu InvestEU. Finančná podpora by sa mala primerane použiť na riešenie zlyhaní trhu alebo prípadov suboptimálnych investícií a akcie by nemali viesť k zdvojovaniu alebo vytlačeniu súkromných investícií či narúšaniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Akcie by mali mať jasnú európsku pridanú hodnotu.
- (21) Prostredníctvom svojich nástrojov – Pathfinder (Prieskumník) a Accelerator (Akcelerátor) – by sa EIC mala zameriavať na identifikáciu, rozvoj a nasadenie prelomových inovácií prispievajúcich k vytvoreniu trhu a na podporu ich rýchleho rozšírenia na únijnej a medzinárodnej úrovni. Poskytovaním jednotnej a efektívnej podpory prelomových inovácií by EIC mala vyplniť súčasné prázdne miesto, pokiaľ

¹⁴

Pozri napr. návrh Komisie na nariadenie, ktorým sa stanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Európskej únie [COM(2017) 487].

ide o verejnú podporu prelomových inovácií a súkromné investície do nich. Nástroje EIC si vyžadujú osobitné právne a riadiace prvky, aby sa zohľadnili jej ciele, najmä činnosti nasadzovania na trh.

- (22) Kombinovaným financovaním z EIC by mal nástroj Akcelerátor preklenúť tzv. údolie smrti medzi výskumom, fázou pred masovou komercializáciou a fázou rozšírenia spoločností. Nástroj Akcelerátor by mal predovšetkým poskytovať podporu operáciám, ktoré predstavujú také technologické alebo trhové riziká, že sa nepovažujú za financovateľné bankami, a ktoré nedokážu generovať významné investície na trhu. Doplňuje tak program InvestEU založený nariadením.¹⁵
- (23) Presadzovaním integrácie v oblasti obchodných činností, výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania by sa mal EIT usilovať o posilnenie inovačných ekosystémov, ktoré sa zameriavajú na globálne výzvy, a to najmä prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS). EIT by mal vo svojich aktivitách podporovať inovácie a integráciu vysokoškolského vzdelávania v rámci inovačného ekosystému, a to najmä: stimulovaním podnikateľského vzdelávania a podporou pevnej nedisciplinárnej spolupráce medzi priemyslom a akademickou obcou a identifikáciou potenciálnych zručností vrátane pokročilých digitálnych a inovačných zručností pre budúcich inovátorov na riešenie globálnych výziev. Systémy podpory zo strany EIT by mali prinášať výhody pre prijímateľov EIC, zatiaľ čo startupy vznikajúce zo znalostných a inovačných spoločenstiev EIT by mali mať prístup k akciám EIC. Keďže EIT je zameraný na inovačné ekosystémy, čím by sa mal prirodzene zaradiť do piliera Otvorené inovácie, plánovanie jeho ZIS by malo byť na základe procesu strategického plánovania zosúladené s pilierom Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu.
- (24) Zabezpečenie a zachovanie rovnakých podmienok pre spoločnosti, ktoré si konkurujú na danom trhu, by malo byť kľúčovou podmienkou úspechu prelomových či prevratných inovácií, čo umožní najmä malým a stredným inovátorom profitovať zo svojich investícií a získať podiel na trhu.
- (25) Týmto programom by sa mala podporovať a integrovať spolupráca s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami a iniciatívami na základe spoločného záujmu, vzájomného prospechu a globálnych záväzkov k plneniu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Medzinárodná spolupráca by mala mať za cieľ posilniť excelentnosť Únie v oblasti výskumu a inovácií, zvýšiť atraktivitu a hospodársku a priemyselnú konkurencieschopnosť, riešiť globálne výzvy prevtelené do cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja a podporovať externé politiky Únie. Mal by sa presadzovať prístup všeobecnej otvorenosti pre medzinárodnú participáciu a ciele akcie medzinárodnej spolupráce, a to aj prostredníctvom vhodnej oprávnenosti na financovanie subjektov usadených v krajinách s nízkymi až strednými príjmami. Zároveň by sa malo presadzovať pridružovanie tretích krajín k programu.
- (26) S cieľom prehĺbiť vzťah medzi vedou a spoločnosťou a maximalizovať výhody z neho plynúce by sa mal program usilovať o zapojenie a zahrnutie občanov a organizácií občianskej spoločnosti do spolupráce pri navrhovaní a vytváraní zodpovedných plánov a obsahovej náplne výskumu a inovácií, pri podpore vedeckého vzdelávania, sprístupňovaní vedeckých znalostí verejnosti a pri uľahčovaní účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na jeho aktivitách. Malo by sa tak diať v rámci celého programu a pomocou účelových aktivít v časti Posilnenie Európskeho

15

výskumného priestoru. Zapojenie občanov a občianskej spoločnosti do výskumu a inovácií by s cieľom podnietiť a udržať verejnú podporu programu malo byť spojené so šírením informácií verejnosti. Program by sa mal takisto usilovať odstrániť prekážky a zintenzívniť synergie medzi vedou, technikou, kultúrou a humanitnými smermi, aby dosiahol novú kvalitu udržateľných inovácií.

- (27) Podľa článku 349 ZFEÚ majú najvzdialenejšie regióny Únie nárok na osobitné opatrenia (s ohľadom na ich štrukturálnu, sociálnu a hospodársku situáciu) pri prístupe k horizontálnym programom Únie. V programe by sa preto malo prihliadnuť na osobitné charakteristiky týchto regiónov v súlade s oznámením Komisie s názvom Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ [COM(2017) 623 final], ktoré schválila Rada 12. apríla 2018.
- (28) V súlade s článkami 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a článkom 8 ZFEÚ by aktivity vyvíjané v rámci programu mali byť zamerané na odstraňovanie rodových rozdielov a presadzovanie rovnosti žien a mužov v oblasti výskumu a inovácií. Rodový rozmer by mal byť primerane začlenený do obsahovej náplne výskumu a inovácií a zohľadnený vo všetkých štádiách výskumného cyklu.
- (29) Vzhľadom na osobitosti odvetvia obranného priemyslu by mali byť podrobné ustanovenia o financovaní výskumných projektov v sektore obrany z prostriedkov Únie stanovené v nariadení..., ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond¹⁶, ktoré obsahuje pravidlá účasti na výskume v sektore obrany. Výskumné a inovačné činnosti vykonávané v rámci Európskeho obranného fondu by sa mali zameriavať výhradne na uplatnenie v sektore obrany.
- (30) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie programu. Suma uvedená pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. a) má v zmysle [v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa novej medziinštitucionálnej dohody: bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení¹⁷] predstavovať hlavnú referenčnú sumu pre Európsky parlament a Radu počas každoročného rozpočtového postupu.
- (31) Na tento program sa vzťahuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. [nové NRP] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“), ak nie je uvedené inak. Stanovujú sa v ňom pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriamej implementácie, finančnej pomoci, finančných nástrojov a rozpočtových záruk.
- (32) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013¹⁸, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2988/95¹⁹,

¹⁶

¹⁷ Tento odkaz sa aktualizuje: Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1. Dohoda je dostupná na: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.SLK&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96²⁰ a nariadením Rady (EÚ) 2017/1939²¹ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadne ukladania administratívnych sankcií. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 vykonávať najmä administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371²². V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

- (33) Podľa [v prípade potreby sa odkaz aktualizuje podľa nového rozhodnutia o zámorských krajinách a zámorských územiach: článku 94 rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ²³] osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým sú zámorská krajina alebo územie spojené.
- (34) Podľa odseku 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva treba vyhodnotiť tento program na základe informácií získaných splnením osobitných požiadaviek monitorovania a pritom zabrániť nadmernej regulácii a administratívnej záťažnosti, najmä pokiaľ ide o členské štáty. K týmto požiadavkám môžu v prípade potreby patriť merateľné ukazovatele ako základ pre hodnotenie vplyvov programu v praxi.
- (35) S cieľom doplniť alebo zmeniť ukazovatele ciest k dosiahnutiu vplyvu, ak sa to považuje za nevyhnutné, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým v záujme zaistenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty poskytujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú stály prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa venujú príprave delegovaných aktov.

²⁰ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

²¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

²³ Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (36) Koherentnosť a synergie medzi programom Európsky horizont a vesmírnym programom EÚ prispievajú k podpore konkurencieschopného a inovatívneho európskeho vesmírneho odvetvia v globálnom meradle, posilnia nezávislosť Európy, pokiaľ ide o prístup k vesmíru a jeho využívanie v chránenom a bezpečnom prostredí, a posilnia postavenie Európy ako celosvetového aktéra. Na dosiahnutie prelomových riešení v rámci programu Európsky horizont sa využijú údaje a služby, ktoré sprístupní vesmírny program.
- (37) Pravidlá týkajúce sa účasti na programe a jeho šírenia by mali primerane odrážať potreby programu s prihliadnutím na obavy a odporúčania rôznych zainteresovaných strán.
- (38) Spoločné pravidlá v rámci celého programu by mali zabezpečiť súdržný rámec, ktorý uľahčí účasť v programoch s finančnou podporou z rozpočtu programu vrátane účasti v programoch riadených financujúcimi orgánmi, ako sú EIT, spoločné podniky alebo akékoľvek iné štruktúry podľa článku 187 ZFEÚ, a účasti v programoch realizovaných členskými štátmi podľa článku 185 ZFEÚ. Mala by sa zabezpečiť pružnosť, pokiaľ ide o prijímanie osobitných pravidiel, ak je to odôvodnené.
- (39) V akciách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti programu, by sa mali rešpektovať základné práva a dodržiavať zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie. Takéto akcie by mali byť v súlade so všetkými právnymi povinnosťami vrátane medzinárodného práva a so všetkými príslušnými rozhodnutiami Komisie, ako je oznámenie Komisie z 28. júna 2013²⁴, ako aj s etickými zásadami vrátane zabránenia akémukoľvek porušovaniu etiky vo výskume. Pri výskumných činnostiach by sa mal zohľadňovať aj článok 13 ZFEÚ a malo by sa obmedziť využívanie zvierat na výskum a testovanie s cieľom úplne nahradiť ich využívanie.
- (40) V súlade s cieľmi medzinárodnej spolupráce stanovenými v článkoch 180 a 186 ZFEÚ by sa mala presadzovať účasť právnych subjektov zriadených v tretích krajinách a účasť medzinárodných organizácií. Implementácia programu by mala byť v súlade s opatreniami prijatými podľa článkov 75 a 215 ZFEÚ a mala by byť v súlade s medzinárodným právom. Pri akciách súvisiacich so strategickými aktívami, záujmami, autonómiou alebo bezpečnosťou Únie môže byť účasť na osobitných činnostiach programu obmedzená iba na subjekty usadené v členských štátoch alebo na subjekty usadené v určených pridružených alebo iných tretích krajinách popri členských štátoch.
- (41) Vzhľadom na význam riešenia zmeny klímy v súlade so záväzkami Únie plniť Parížsku dohodu a ciele udržateľného rozvoja OSN tento program bude prispievať k presadzovaniu opatrení na ochranu klímy a dosiahnutiu celkového cieľa 25 % výdavkov z rozpočtu EÚ na podporu cieľov v oblasti klímy.
- (42) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Tieto pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, obstarávania, cien, nepriameho riadenia a zabezpečujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa týkajú aj ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu

²⁴ Ú. v. EÚ C 205, 19.7.2013, s. 9.

v členských štátoch, keďže dodržiavanie zásady právneho štátu je základným predpokladom správneho finančného riadenia a účinného financovania z prostriedkov EÚ.

- (43) Využívanie citlivých podkladových informácií alebo prístup neoprávnených osôb k citlivým výsledkom môže mať nepriaznivý vplyv na záujmy Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov. Zaobchádzanie s dôvernými údajmi a utajovanými skutočnosťami by sa preto malo riadiť všetkými príslušnými ustanoveniami práva Únie vrátane vnútorných predpisov inštitúcií, akým je napríklad rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444, ktorým sa stanovujú ustanovenia o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ.
- (44) Je nevyhnutné stanoviť minimálne podmienky účasti, a to jednak ako všeobecné pravidlo, keď by členom konzorcia mal byť aspoň jeden právny subjekt z niektorého členského štátu, ako aj s ohľadom na osobitosti konkrétneho typu akcií v rámci programu.
- (45) Je vhodné stanoviť podmienky poskytovania finančných prostriedkov Únie účastníkom akcií v rámci programu. V záujme ďalšieho zjednodušenia by sa mali granty implementovať s prihliadnutím na všetky formy príspevkov stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách vrátane jednorazových platieb, paušálnych sadzieb alebo jednotkových nákladov.
- (46) Miery financovania v tomto nariadení predstavujú maximálne sumy, aby sa splnila zásada spolufinancovania.
- (47) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách by mal program poskytovať základ pre širšie akceptovanie bežných postupov nákladového účtovníctva prijímateľov, pokiaľ ide o náklady na zamestnancov a jednotkové náklady v prípade vnútropodnikovej fakturácie tovarov a služieb.
- (48) Aktuálny systém úhrady skutočných nákladov na zamestnancov by sa mal ďalej zjednodušiť na základe prístupu projektového odmeňovania vypracovaného v rámci programu Horizont 2020 a ešte viac zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách.
- (49) Preukázalo sa, že účastnícky záručný fond zriadený v rámci programu Horizont 2020 a spravovaný Komisiou je dôležitým ochranným mechanizmom, ktorý zmierňuje riziká spojené so splatnými sumami, ktoré neuhradili neplatiaci účastníci. Záručný fond pre prijímateľov premenovaný na Vzájomný poisťovací mechanizmus (ďalej len „mechanizmus“) by preto mal pokračovať a rozšíriť sa o ďalšie financujúce orgány, najmä o iniciatívy podľa článku 185 ZFEÚ. Mechanizmus by mal byť otvorený pre prijímateľov všetkých programov Únie s priamym riadením.
- (50) Mali by sa stanoviť pravidlá upravujúce využívanie a šírenie výsledkov s cieľom zabezpečiť, aby prijímatelia podľa potreby chránili, využívali, šírili uvedené výsledky a poskytovali k nim prístup. Väčšia pozornosť by sa mala venovať využívaniu výsledkov, najmä v Únii. Prijímatelia by mali počas akcie a po jej skončení aktualizovať svoje plány týkajúce sa využívania a šírenia výsledkov.
- (51) Kľúčové prvky predchádzajúceho programu Horizont 2020, pokiaľ ide o jeho systém hodnotenia a výberu návrhov s osobitným zameraním na excelentnosť, by mali zostať zachované. Návrhy by sa mali naďalej vyberať na základe hodnotenia nezávislých expertov. V prípade potreby by sa malo prihliadať na nutnosť zaistiť celkovú súdržnosť portfólia projektov.

- (52) Malo by sa počítať s širším vzájomným využívaním auditov a hodnotení, a to aj vo vzťahu k iným programom Únie, aby sa znížilo administratívne zaťaženie prijímateľov finančných prostriedkov Únie. Toto vzájomné využívanie auditov by malo byť výslovne predpokladané aj v súvislosti s ďalšími prvkami uistenia, ako sú systémové a procesné audity.
- (53) Osobitné výzvy v oblasti výskumu a inovácií by sa mali riešiť súťažami o ceny, podľa potreby vrátane spoločných cien, organizovanými Komisiou alebo financujúcim orgánom s ďalšími orgánmi Únie, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami alebo neziskovými právnymi subjektmi.
- (54) Typy financovania a spôsoby plnenia uvedené v tomto nariadení sa zvolia na základe ich schopnosti splniť špecifické ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. Pri grantoch sa zväží použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a stupníc jednotkových nákladov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inovácie (ďalej len „program“) a pravidlá účasti na nepriamych akciách v rámci programu a šírenia ich výsledkov.
2. Stanovujú sa v ňom ciele programu, rozpočet na obdobie rokov 2021 – 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania týchto finančných prostriedkov.
3. Program sa implementuje takto:
 - a) osobitným programom zriadeným rozhodnutím .../.../EÚ²⁵, ktorý zahŕňa finančný príspevok pre EIT;
 - b) osobitným programom pre obranný výskum zriadeným nariadením .../.../EÚ.
4. Ak nie je výslovne uvedené inak, pojmy „Európsky horizont“, „program“ a „osobitný program“ používané v tomto nariadení sa vzťahujú na záležitosti, ktoré sa týkajú iba osobitného programu podľa odseku 3 písm. a).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

25

1. „výskumné infraštruktúry“ sú zariadenia, ktoré poskytujú zdroje a služby výskumným komunitám na realizáciu výskumu a podporu inovácií v ich oblastiach. Toto vymedzenie pojmu zahŕňa súvisiace ľudské zdroje, ako aj hlavné vybavenie alebo súpravy prístrojov; zariadenia založené na znalostiach, ako sú zbierky, archívy alebo infraštruktúry vedeckých údajov; výpočtové systémy, komunikačné siete a všetku ostatnú infraštruktúru jedinečnej povahy a otvorenú pre externých používateľov, ktorá má zásadný význam pre dosahovanie excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií. V prípade potreby sa môžu použiť i mimo výskumu, napríklad vo vzdelávaní alebo vo verejných službách, a môžu byť centralizované, virtuálne alebo decentralizované;
2. „stratégia pre inteligentnú špecializáciu“ má rovnaký význam ako stratégia pre inteligentnú špecializáciu vymedzená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013²⁶, ktorá spĺňa základné podmienky stanovené v nariadení (EÚ) XX [všeobecné nariadenie];
3. „európske partnerstvo“ je iniciatíva, pri ktorej sa Únia spolu so súkromnými a/alebo verejnými partnermi (ako napríklad priemyslom, výskumnými organizáciami, subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby na miestnej, regionálnej, celoštátnej alebo medzinárodnej úrovni alebo organizáciami občianskej spoločnosti vrátane nadácií) zaviazuje spoločne podporovať vypracovanie a implementáciu programu výskumných a inovačných činností, a to aj tých, ktoré sú spojené so zavádzaním na trhu a v regulačnej, či politickej oblasti;
4. „otvorený prístup“ je prax umožňujúca koncovým používateľom bezplatný online prístup k výstupom výskumu pochádzajúcim z akcií financovaných v rámci programu, najmä k vedeckým publikáciám a výskumným údajom;
5. „misia“ je portfólio akcií zameraných na dosiahnutie merateľného cieľa v stanovenom čase a vplyvu na vedu, technológiu a/alebo spoločnosť a občanov, ktorý by sa nedal dosiahnuť jednotlivými akciami;
6. „obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja zahŕňajúce účasť na riziku a zisku podľa trhových podmienok a konkurenčný vývoj vo fázach s jasným oddelením obstarávaných služieb v oblasti výskumu a vývoja od nasadenia komerčných objemov konečných výrobkov;
7. „verejné obstarávanie inovačných riešení“ je obstarávanie, v ktorom verejní obstarávatelia konajú ako prvý zákazník inovovaných tovarov alebo služieb, ktoré ešte nie sú vo veľkom rozsahu dostupné na komerčnom základe, a môže zahŕňať skúšky zhody;
8. „prístupové práva“ sú práva na využívanie výsledkov alebo podkladov;
9. „podklady“ sú akékoľvek údaje, know-how alebo informácie v akejkoľvek forme alebo akejkoľvek povahy, hmotné alebo nehmotné, vrátane práv, ako sú práva duševného vlastníctva, ktoré: i) majú prijímatelia v držbe pred pristúpením k akcii;

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

- ii) písomne určili prijímatelia akýmkoľvek spôsobom ako potrebné na implementáciu akcie alebo využitie jej výsledkov;
10. „šírenie“ je zverejnenie výsledkov vhodnými prostriedkami (okrem prostriedkov vyplývajúcich z ochrany alebo využívania výsledkov) vrátane vedeckých publikácií v akomkoľvek médiu;
 11. „využívanie“ je využitie výsledkov v ďalších výskumných a inovačných činnostiach, na ktoré sa nevzťahuje daná akcia, alebo ich využitie na vývoj, tvorbu a výrobu výrobku alebo procesu a jeho uvedenie na trh, alebo na vytvorenie a poskytovanie služby, alebo ich využitie v normalizačných činnostiach;
 12. „spravodlivé a primerané podmienky“ sú vhodné podmienky vrátane možných finančných podmienok alebo podmienok bezplatného poskytovania, ktoré zohľadňujú konkrétne okolnosti žiadosti o prístup, napríklad skutočnú alebo potenciálnu hodnotu výsledkov alebo podkladov, ku ktorým sa požaduje prístup, a/alebo rozsah, obdobie trvania alebo iné charakteristiky plánovaného využívania;
 13. „financujúci orgán“ je orgán alebo organizácia, okrem Komisie, ako sa uvádza v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré Komisia poverila úlohami plnenia rozpočtu v rámci programu;
 14. „medzinárodná organizácia európskeho výskumu“ je medzinárodná organizácia, ktorej väčšinu členov tvoria členské štáty alebo pridružené krajiny a ktorej základným cieľom je presadzovať vedeckú a technickú spoluprácu v Európe;
 15. „právny subjekt“ je každá fyzická alebo právnická osoba zriadená a uznaná ako taká podľa vnútroštátneho práva, práva Únie alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a ktorá, konajúc vo svojom mene, môže vykonávať práva a podliehať povinnostiam, alebo subjekt bez právnej subjektivity v súlade s článkom 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;
 16. „neziskový právny subjekt“ je právny subjekt, ktorý je podľa svojej právnej formy neziskový alebo ktorý má právnu alebo štatutárnu povinnosť nerozdeľovať zisk svojim akcionárom alebo jednotlivým členom;
 17. „spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou“ je spoločnosť, ktorá nie je mikropodnikom ani malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) v zmysle vymedzenia v odporúčaní Komisie 2003/361/ES²⁷, s počtom zamestnancov až 3 000, pričom počet pracovníkov je vypočítaný v súlade s hlavou I článkami 3, 4, 5 a 6 prílohy k uvedenému odporúčaniu;
 18. „výsledky“ sú akékoľvek hmotné alebo nehmotné účinky akcie, ako napríklad údaje, know-how alebo informácie bez ohľadu na ich formu alebo povahu a bez ohľadu na to, či môžu alebo nemôžu byť chránené, ako aj všetky práva, ktoré sú s nimi spojené, vrátane práv duševného vlastníctva;
 19. „známka excelentnosti“ je certifikovaná značka, ktorou sa preukazuje, že návrh predložený v rámci výzvy na predkladanie návrhov prekročil všetky prahové hodnoty stanovené v pracovnom programe, nemohol však získať financovanie z dôvodu nedostatočných rozpočtových prostriedkov na danú výzvu v pracovnom programe;

20. „pracovný program“ je dokument prijatý Komisiou na implementáciu osobitného programu²⁸ v súlade s jeho článkom 12 alebo obsahovo a štrukturálne rovnocenný dokument prijatý financujúcim orgánom;
21. „vratný preddavok“ je časť kombinovaného financovania programu Európsky horizont alebo EIC zodpovedajúca pôžičke podľa hlavy X nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktorú však Únia udeľuje priamo na neziskovom základe s cieľom pokryť náklady na činnosti inovačnej akcie a ktorú prijímateľ uhrádza Únii za podmienok stanovených v zmluve;
22. „zmluva“ je dohoda uzatvorená medzi Komisiou alebo financujúcim orgánom a právnym subjektom implementujúcim inovačné akcie a akcie trhového nasadenia a podporeným kombinovaným financovaním programu Európsky horizont alebo EIC;
23. „utajovaná skutočnosť“ je utajovaná skutočnosť EÚ vymedzená v článku 3 rozhodnutia Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444, ako aj utajovaná skutočnosť členských štátov, utajovaná skutočnosť tretích krajín, s ktorými má Únia dohodu o bezpečnosti utajovaných skutočností, a utajovaná skutočnosť medzinárodnej organizácie, s ktorou má Únia dohodu o bezpečnosti utajovaných skutočností;
24. „operácia kombinovaného financovania“ sú opatrenia podporované z rozpočtu EÚ vrátane opatrení v rámci mechanizmov kombinovaného financovania podľa článku 2 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré kombinujú nespltné formy podpory a/alebo finančné nástroje z rozpočtu EÚ so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od komerčných finančných inštitúcií a investorov;
25. „kombinované financovanie programu Európsky horizont alebo EIC“ je jednotlivá finančná podpora inovačnej akcie a akcie trhového nasadenia, ktorá pozostáva z osobitnej kombinácie grantu alebo vratného preddavku a kapitálovej investície.

Článok 3

Ciele programu

1. Všeobecným cieľom programu je dosiahnuť vedecký, spoločenský a hospodársky účinok investícií Únie do výskumu a inovácií, aby sa posilnili vedecké a technologické základne Únie a podporila jej konkurencieschopnosť vrátane priemyslu, dosiahnuť strategické priority Únie a prispieť k riešeniu globálnych výziev vrátane cieľov udržateľného rozvoja.
2. Program má tieto špecifické ciele:
 - a) podporovať vznik a šírenie nových kvalitných znalostí, zručností, technológií a riešení globálnych výziev;
 - b) posilniť vplyv výskumu a inovácií pri tvorbe, podpore a implementácii politík Únie a podporovať nasadzovanie inovačných riešení v priemysle a spoločnosti v záujme riešenia globálnych výziev;
 - c) podporovať všetky formy inovácií vrátane prelomových inovácií a zintenzívniť trhové nasadenie inovačných riešení;

²⁸

Ú. v. EÚ

- d) optimalizovať dosahovanie cieľov programu vzhľadom na ich zväčšený účinok v rámci posilneného Európskeho výskumného priestoru.

Článok 4

Štruktúra programu

1. Program je rozčlenený na tieto časti prispievajúce k dosiahnutiu všeobecných a špecifických cieľov uvedených v článku 3:
 1. Pilier I Otvorená veda sleduje špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a), podporuje tiež špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. b) a c) a má tieto zložky:
 - a) Európska rada pre výskum (ERC);
 - b) akcie Marie Curie-Skłodowskej (MSCA);
 - c) výskumné infraštruktúry.
 2. Pilier II Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu sleduje špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. b), podporuje tiež špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a) a c) a má tieto zložky:
 - a) klaster Zdravie;
 - b) klaster Inkluzívna a bezpečná spoločnosť;
 - c) klaster Digitalizácia a priemysel;
 - d) klaster Klíma, energetika a mobilita;
 - e) klaster Potravinové a prírodné zdroje;
 - f) nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra (JRC).
 3. Pilier III Otvorené inovácie sleduje špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. c), podporuje tiež špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a) a b) a má tieto zložky:
 - a) Európska rada pre inováciu (EIC);
 - b) európske inovačné ekosystémy;
 - c) Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT).
 4. Časť Posilnenie Európskeho výskumného priestoru sleduje špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. d), podporuje tiež špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a), b) a c) a má tieto zložky:
 - a) zdieľanie excelentnosti;
 - b) reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií.
2. Základné línie činností sú stanovené v prílohe I.

Článok 5

Obranný výskum

1. Činnosti, ktoré sa majú vykonávať v osobitnom programe uvedenom v článku 1 ods. 3 písm. b) a ktoré sú stanovené v nariadení ..., ktorým sa zriaďuje Európsky obranný

fond, sú výskumné činnosti s výhradným zameraním na obranné aplikácie a s cieľom posilniť konkurencieschopnosť, efektívnosť a inovácie obranného priemyslu.

2. S výnimkou tohto článku, článku 1 ods. 1 a 3 a článku 9 ods. 1 sa toto nariadenie nevzťahuje na osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. b).

Článok 6

Implementácia a formy financovania z prostriedkov EÚ

1. Program sa implementuje v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia s financujúcimi orgánmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.
2. Z programu sa môžu poskytovať finančné prostriedky na nepriame akcie v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä vo forme grantov (vrátane grantov na prevádzku), cien a verejného obstarávania. Takisto sa z neho môžu poskytovať finančné prostriedky vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania.
3. Pravidlá účasti a šírenia stanovené v tomto nariadení sa vzťahujú na nepriame akcie.
4. Hlavné typy akcií, ktoré sa majú použiť v rámci programu, sú stanovené a vymedzené v prílohe II. Všetky formy financovania sa používajú flexibilne pri všetkých cieľoch programu, pričom ich použitie sa určuje na základe potrieb a povahy daného cieľa.
5. Program podporuje aj priame akcie JRC. Ak tieto priame akcie prispievajú k iniciatívam zriadeným podľa článku 185 alebo článku 187 ZFEÚ, tento príspevok sa nepovažuje za súčasť finančného príspevku prideleného na uvedené iniciatívy.
6. Implementácia špecifického programu²⁹ vychádza z transparentného a strategického viacročného plánovania výskumných a inovačných činností, najmä pokiaľ ide o pilier Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu, v nadväznosti na konzultácie so zainteresovanými stranami o prioritách a použití vhodných typov akcií a foriem implementácie. Tak sa zabezpečí zosúladenie s ostatnými relevantnými programami Únie.
7. Činnosti v rámci programu Európsky horizont sa vykonávajú najmä prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov, z ktorých niektoré sa organizujú ako súčasť misií a európskych partnerstiev.
8. Výskumné a inovačné činnosti vykonávané v rámci programu Európsky horizont sa zameriavajú na civilné uplatnenie.
9. Program zabezpečuje účinné presadzovanie rodovej rovnosti a rodového rozmeru v obsahu výskumu a inovácií. Osobitná pozornosť sa s ohľadom na situáciu v príslušnej oblasti výskumu a inovácií venuje zabezpečeniu rodovej rovnováhy v hodnotiacich komisiách a v orgánoch, ako sú skupiny expertov.

²⁹ ...

Článok 7

Úlohy

1. Úlohy sa programujú v rámci piliera Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu, môžu k nim však prispievať aj akcie vykonávané v rámci iných častí programu.
2. Misie sa vykonávajú v súlade s článkom 5 osobitného programu. Hodnotenie sa vykonáva v súlade s článkom 26.
3. Úlohy:
 - a) musia mať jasnú pridanú hodnotu pre EÚ a prispievať k dosahovaniu priorít Únie;
 - b) musia byť ambiciózne a inšpiratívne, a teda mať veľký význam pre spoločnosť alebo hospodárstvo;
 - c) musia mať jasné zameranie a byť ciele, merateľné a časovo ohraničené;
 - d) musia byť sústredené na ambiciózne, ale realistické výskumné a inovačné činnosti;
 - e) musia podnecovať aktivitu nad rámec disciplín, sektorov a aktérov;
 - f) musia byť otvorené viacerým riešeniam „zdola nahor“.

Článok 8

Európske partnerstvá

1. Časti programu Európsky horizont možno implementovať európskymi partnerstvami. Únia sa môže do európskych partnerstiev zapojiť v akejkoľvek z týchto foriem:
 - a) účasť na partnerstvách založených na základe memoránd o porozumení a/alebo zmluvných dohôd medzi Komisiou a partnermi uvedenými v článku 2 ods. 3, v ktorých sa špecifikujú ciele partnerstva, príslušné záväzky partnerov poskytnúť peňažné a/alebo nepeňažné príspevky, kľúčové ukazovatele výkonnosti a vplyvu a výstupy, ktoré sa majú dosiahnuť. Zahŕňajú určenie doplnkových výskumných a inovačných činností vykonávaných partnermi a v rámci programu (spoločne programované európske partnerstvá);
 - b) účasť na programe výskumných a inovačných činností, ako aj poskytovanie finančného príspevku na tento program na základe záväzku partnerov poskytnúť peňažné a nepeňažné príspevky a integrovať svoje príslušné činnosti s použitím akcie na spolufinancovanie programu (spolufinancované európske partnerstvá);
 - c) účasť na výskumných a inovačných programoch, ako aj poskytovanie finančného príspevku na tieto programy, ktoré uskutočňujú niektoré členské štáty v súlade s článkom 185 ZFEÚ alebo subjekty zriadené podľa článku 187 ZFEÚ, ako sú napríklad spoločné podniky, alebo znalostné a inovačné spoločenstvá EIT v súlade s [nariadením o EIT] (inštitucionálne európske partnerstvá), ktoré sa majú implementovať vo výnimočných prípadoch, keď by použitie iných foriem európskych partnerstiev nevedlo k dosiahnutiu cieľov alebo by nevytvárali potrebné očakávané vplyvy, a ak je to odôvodnené dlhodobou perspektívou a vysokým stupňom integrácie vrátane centralizovaného riadenia všetkých finančných príspevkov.

2. Európske partnerstvá:

- a) musia byť založené v prípadoch, ak dosiahnu ciele programu Európsky horizont efektívnejšie ako Únia samotná;
- b) musia dodržiavať zásady pridanej hodnoty pre Úniu, transparentnosti, otvorenosti, účinku, pákového efektu, dlhodobého finančného záväzku všetkých zapojených strán, flexibility, koherentnosti a komplementarity s úijnými, miestnymi, regionálnymi, celoštátnymi a medzinárodnými iniciatívami;
- c) musia byť časovo obmedzené a obsahovať podmienky postupného ukončenia financovania programu.

Ustanovenia a kritériá týkajúce sa ich výberu, implementácie, monitorovania, hodnotenia a postupného ukončenia sú stanovené v prílohe III.

Článok 9

Rozpočet

- 1. Finančné krytie na implementáciu rámcového programu na obdobie 2021 – 2027 je 94 100 000 000 EUR v bežných cenách pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. a) a navyše suma pre osobitný program uvedený v článku 1 ods. 3 písm. b) podľa nariadenia ..., ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond.
- 2. Orientačné rozdelenie sumy uvedenej v prvej polovici vety odseku 1 je takéto:
 - a) 25 800 000 000 EUR na pilier I Otvorená veda na obdobie 2021 – 2027, z toho
 - 1. 16 600 000 000 EUR na Európsku radu pre výskum;
 - 2. 6 800 000 000 EUR na akcie Marie Curie-Sklódowskej;
 - 3. 2 400 000 000 EUR na výskumné infraštruktúry;
 - b) 52 700 000 000 EUR na pilier II Globálne výzvy a konkurencieschopnosť priemyslu na obdobie 2021 – 2027, z toho
 - 1. 7 700 000 000 EUR na klaster Zdravie;
 - 2. 2 800 000 000 EUR na klaster Inkluzívna a bezpečná spoločnosť;
 - 3. 15 000 000 000 EUR na klaster Digitalizácia a priemysel;
 - 4. 15 000 000 000 EUR na klaster Klíma, energetika a mobilita;
 - 5. 10 000 000 000 EUR na klaster Potravinové a prírodné zdroje;
 - 6. 2 200 000 000 EUR na nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra (JRC);
 - c) 13 500 000 000 EUR na pilier III Otvorené inovácie na obdobie 2021 – 2027, z toho
 - 1. 10 500 000 000 EUR na Európsku radu pre inováciu vrátane až 500 000 000 na európske inovačné ekosystémy;
 - 2. 3 000 000 000 EUR na Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT);
 - d) 2 100 000 000 EUR na časť Posilnenie Európskeho výskumného priestoru na obdobie 2021 – 2027, z toho

1. 1 700 000 000 EUR na zdieľanie excelentnosti;
2. 400 000 000 EUR na reformu a posilnenie európskeho systému výskumu a inovácií.
3. Komisia sa môže v rámci každoročného rozpočtového postupu odchýliť od súm uvedených v odseku 2 najviac o 10 % s cieľom reagovať na nepredvídané situácie alebo nový vývoj či potreby. Takáto odchýlka nie je povolená pri sume uvedenej v odseku 2 písm. b) bode 6 tohto článku a pri celkovej sume stanovenej pre časť Posilnenie Európskeho výskumného priestoru uvedenú v odseku 2 tohto článku.
4. Zo sumy uvedenej v prvej polovici vety odseku 1 sa môžu takisto uhrádzať výdavky na prípravu, monitorovanie, kontrolu, audit, hodnotenie a iné činnosti a výdavky potrebné na riadenie a implementáciu programu vrátane všetkých administratívnych výdavkov, ako aj na hodnotenie dosahovania jeho cieľov. Okrem toho sa z nej môžu uhrádzať výdavky na štúdie, stretnutia expertov, informačné a komunikačné akcie, pokiaľ sa týkajú cieľov programu, ako aj výdavky spojené so sieťami informačných technológií zameranými na spracovanie a výmenu informácií vrátane nástrojov informačných technológií na úrovni inštitúcií a ostatné výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú v súvislosti s riadením programu.
5. V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v odseku 4, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.
6. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.
7. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie o rozpočtových pravidlách, výdavky na akcie vyplývajúce z projektov zahrnutých do prvého pracovného programu môžu byť oprávnené od 1. januára 2021.
8. Zdroje pridelené členským štátom v rámci zdieľaného riadenia, ktoré možno presunúť v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) XX [...všeobecné nariadenie], môžu byť na základe ich žiadosti presunuté na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného článku. Tieto zdroje sa podľa možnosti použijú v prospech dotknutého členského štátu.
9. Program Európsky horizont je určený na implementovanie v synergii s ostatnými programami financovania z prostriedkov Únie. Neúplný zoznam synergii s ostatnými programami financovania z prostriedkov Únie je uvedený v prílohe IV.

Článok 10

Otvorený prístup a otvorené údaje

1. Otvorený prístup k vedeckým publikáciám, ktoré sú výsledkom výskumu financovaného v rámci programu, musí byť zabezpečený v súlade s článkom 35 ods. 3. Otvorený prístup k výskumným údajom musí byť zabezpečený v súlade so zásadou „tak otvorené, ako je len možné, tak uzavreté, ako je potrebné“. Podporuje sa otvorený prístup k ostatným výstupom výskumu.

2. Zodpovedné spravovanie výskumných údajov musí byť zabezpečené v súlade so zásadami vyhľadateľnosti, prístupnosti, interoperability a opätovnej použiteľnosti (FAIR).
3. Podporuje sa prax otvorenej vedy nad rámec otvoreného prístupu k výstupom výskumu a zodpovedné spravovanie výskumných údajov.

Článok 11

Doplnkové a kombinované financovanie

akcie, ktoré získali osvedčenie známky excelentnosti alebo ktoré spĺňajú tieto kumulatívne a komparatívne podmienky:

- a) boli posúdené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;
- b) spĺňajú minimálne požiadavky na kvalitu uvedenej výzvy na predkladanie návrhov;
- c) nemôžu byť z dôvodu rozpočtových obmedzení financované v rámci uvedenej výzvy na predkladanie návrhov,

môžu získať podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu+ alebo Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v súlade s článkom [67] ods. 5 nariadenia (EÚ) XX [všeobecné nariadenie] a článkom [8] nariadenia (EÚ) XX [financovanie, riadenie a monitorovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky] za predpokladu, že takéto akcie sú v súlade s cieľmi príslušného programu. Uplatňujú sa pravidlá fondu, z ktorého sa poskytuje podpora.

Článok 12

Tretie krajiny pridružené k programu

1. Program je otvorený pre tieto tretie krajiny:
 - a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o EHP;
 - b) prístupujúce krajiny, kandidáti a potenciálni kandidáti v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - c) krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - d) tretie krajiny a územia, ktoré spĺňajú všetky tieto kritériá:
 - i) dobrá kapacita v oblasti vedy, techniky a inovácie;
 - ii) prihlásenie sa k otvorenému trhovému hospodárstvu založenému na pravidlách vrátane spravodlivého a rovnocenného zaobchádzania s právami duševného vlastníctva, s podporou demokratických inštitúcií;

- iii) aktívne presadzovanie politík na zlepšenie hospodárskej a sociálnej situácie občanov.

Pridruženie každej z tretích krajín uvedených v písmene d) k programu musí byť v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode upravujúcej účasť tretej krajiny na programe Únie za predpokladu, že dohoda:

- zabezpečuje spravodlivú rovnováhu, pokiaľ ide o príspevky a výhody pre tretiu krajinu, ktorá sa zúčastňuje na programoch Únie
- stanovuje podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívnych nákladov. Tieto príspevky predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- neudeľuje tretej krajine rozhodovacie právomoci nad programom,
- zaručuje práva Únie zabezpečiť správne finančné riadenie a chrániť jej finančné záujmy.

2. Pokiaľ ide o mieru pridruženia každej tretej krajiny k programu, musí sa zohľadňovať cieľ prispievať k hospodárskemu rastu v Únii inováciami. Podobne, s výnimkou členských štátov EHP, pristupujúcich krajín, kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov môžu byť v prípade konkrétnej krajiny z dohody o pridružení vyňaté časti programu.
3. Ak je to vhodné, v dohode o pridružení sa musí stanovovať účasť právnych subjektov usadených v Únii na rovnocenných programoch pridružených krajín v súlade s podmienkami uvedených programov.
4. Podmienky určujúce úroveň finančných príspevkov musia zaručovať automatickú opravu výrazných odchýlok v porovnaní so sumou, ktorú získajú subjekty usadené v pridruženej krajine na základe účasti na programe, s prihliadnutím na náklady na riadenie, vykonávanie a prevádzku programu.

HLAVA II

PRAVIDLÁ ÚČASTI A ŠÍRENIA

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 13

Financujúce orgány a priame akcie JRC

1. Financujúce orgány sa môžu odchýliť od pravidiel stanovených v tejto hlave, iba ak je to stanovené v základom akte zriaďujúcom financujúci orgán alebo zverujúcom tomuto orgánu úlohy súvisiace s plnením rozpočtu, alebo v prípade financujúcich orgánov podľa článku 62 ods. 1 písm. c) bodov ii), iii) alebo v) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak je to stanovené v dohode o príspevku a ak si to vyžadujú ich špecifické prevádzkové potreby alebo povaha akcie.
2. Pravidlá tejto hlavy sa nevzťahujú na priame akcie, ktoré realizuje JRC.

Článok 14

Oprávnené akcie

1. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 2 a 3 tohto článku, na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa plnia ciele uvedené v článku 3.

Nefinancujú sa tieto oblasti výskumu:

- a) činnosti zamerané na klonovanie človeka na reprodukčné účely;
 - b) činnosti zamerané na modifikáciu genetického dedičstva človeka, v dôsledku ktorých by sa takáto zmena mohla stať dedičnou³⁰;
 - c) činnosti určené na vytváranie ľudských embryí výlučne na účely výskumu alebo na účely získania kmeňových buniek, okrem iného aj prostredníctvom prenosu jadier somatických buniek.
2. Výskum ľudských kmeňových buniek, dospelých, ako aj embryonálnych, sa môže financovať v závislosti od obsahu vedeckého návrhu a právneho rámca zapojených členských štátov. Financovanie sa neposkytuje na výskumné činnosti, ktoré sú zakázané vo všetkých členských štátoch. V členskom štáte sa nefinancuje nijaká činnosť, ktorá je v ňom zakázaná.
 3. Oblasti výskumu uvedené v odseku 1 sa môžu preskúmať v rámci priebežného hodnotenia uvedeného v článku 47 ods. 2 so zreteľom na vedecký pokrok.

Článok 15

Etika

1. Akcie vykonávané v rámci programu musia byť v súlade s etickými zásadami a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, predpismi Únie a medzinárodnými predpismi vrátane Charty základných práv Európskej únie a Európskeho dohovoru o ľudských právach a jeho dodatkových protokolov.

Osobitná pozornosť sa venuje zásade proporcionality, právu na súkromie, právu na ochranu osobných údajov, právu na telesnú a duševnú nedotknuteľnosť osoby, právu na nediskrimináciu a potrebe zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí.

2. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, musia poskytnúť:
 - a) etické sebahodnotenie, v ktorom určia a podrobne uvedú všetky predvídateľné etické otázky súvisiace s cieľom, vykonávaním a pravdepodobným vplyvom financovaných činností vrátane potvrdenia o súlade s odsekom 1 a opisu, ako bude zabezpečený;
 - b) potvrdenie, že činnosti budú v súlade s Európskym kódexom správania pre etiku vo výskume uverejneným federáciou európskych akadémií vied (All European Academies) a že sa nebudú vykonávať žiadne činnosti vylúčené z financovania;
 - c) pri činnostiach vykonávaných mimo Únie potvrdenie, že tie isté činnosti by boli povolené v niektorom z členských štátov, a

³⁰

Môže sa financovať výskum súvisiaci s liečbou rakoviny pohlavných žliaz.

- d) pri činnostiach, pri ktorých sa využívajú ľudské embryonálne kmeňové bunky, v prípade potreby podrobné údaje o licenčných a kontrolných opatreniach, ktoré prijímajú príslušné orgány dotknutých členských štátov, ako aj podrobné údaje o etických povoleniach, ktoré musia byť udelené pred začatím príslušných činností.
3. Návrhy sa systematicky preverujú s cieľom určiť tie akcie, ktoré vzbudzujú zložité alebo závažné etické otázky, a podrobiť ich etickému hodnoteniu. Etické hodnotenie vykonáva Komisia, ak jeho vykonaním nepoverí financujúci orgán. Pri činnostiach, pri ktorých sa využívajú ľudské embryonálne kmeňové bunky, je etické hodnotenie povinné. Etické previerky a hodnotenia sa vykonávajú s pomocou odborníkov na etiku. Komisia a financujúce orgány zabezpečia čo najväčšiu možnú transparentnosť etických postupov.
 4. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, musia získať všetky povolenia alebo iné povinné dokumenty od príslušných vnútroštátnych a miestnych etických výborov alebo od iných orgánov, ako sú orgány na ochranu osobných údajov, pred začatím príslušných činností. Uvedené dokumenty sa musia archivovať a na požiadanie poskytnúť Komisii alebo financujúcemu orgánu.
 5. Ak je to vhodné, Komisia alebo financujúci orgán vykonávajú etické kontroly. V prípade závažných alebo zložitých etických otázok vykonáva kontroly Komisia, ak ich vykonaním nepoverí financujúci orgán.
Etické kontroly sa vykonávajú s pomocou odborníkov na etiku.
 6. Akcie, ktoré nie sú eticky prijateľné, môžu byť kedykoľvek zamietnuté alebo ukončené.

Článok 16

Bezpečnosť

1. Akcie vykonávané v rámci programu musia dodržiavať platné bezpečnostné pravidlá, a najmä pravidlá ochrany utajovaných skutočností pred neoprávneným sprístupnením, ako aj všetky príslušné vnútroštátne právne predpisy a právo Únie. V prípade výskumu vykonávaného mimo Únie, pri ktorom sa používajú alebo vznikajú utajované skutočnosti, je nevyhnutné, aby popri dodržiavaní uvedených požiadaviek bola uzatvorená dohoda o bezpečnosti medzi Úniou a treťou krajinou, v ktorej sa vykonáva výskum.
2. V prípade potreby musia návrhy obsahovať bezpečnostné sebahodnotenie, v ktorom sa určia bezpečnostné problémy a podrobne uvedie, ako sa tieto problémy budú riešiť v záujme súladu s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a právom Únie.
3. V prípade potreby Komisia alebo financujúci orgán vykonajú bezpečnostnú previerku návrhov, ktoré vzbudzujú bezpečnostné obavy.
4. Akcie musia byť prípadne v súlade s rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2015/444 a jeho vykonávacími predpismi.
5. Subjekty, ktoré sa zúčastňujú na akcii, zabezpečia ochranu utajovaných skutočností použitých a/alebo vytvorených pri akcii pred neoprávneným sprístupnením. Pred začatím príslušných činností poskytnú dôkaz o previerke personálnej bezpečnosti a/alebo previerke bezpečnosti zariadenia od príslušných národných bezpečnostných orgánov.

6. Ak s utajovanými skutočnosťami budú musieť manipulovať externí experti, pred vymenovaním sú povinní absolvovať príslušnú bezpečnostnú previerku.
7. V prípade potreby môže bezpečnostné kontroly vykonať Komisia alebo financujúci orgán.
8. Akcie, ktoré nespĺňajú bezpečnostné pravidlá, môžu byť kedykoľvek zamietnuté alebo ukončené.

KAPITOLA II

Granty

Článok 17

Granty

Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.

Článok 18

Subjekty oprávnené na účasť

1. Na akcii v rámci programu sa môže zúčastniť každý právny subjekt bez ohľadu na to, kde je usadený, alebo medzinárodná organizácia za predpokladu splnenia podmienok stanovených v tomto nariadení spolu s podmienkami stanovenými v pracovnom programe alebo výzve.
2. Subjekty musia byť súčasťou konzorcia, ktoré tvoria aspoň tri nezávislé právne subjekty, z ktorých každý je usadený v inom členskom štáte alebo pridruženej krajine a aspoň jeden z nich je usadený v ktoromkoľvek členskom štáte, pokiaľ:
 - a) sa v pracovnom programe nestanovuje inak, ak je to odôvodnené;
 - b) to nie je akcia uvedená v odseku 3 alebo 4.
3. Akcie Európskej rady pre výskum týkajúce sa výskumu na hraniciach poznania, akcie Európskej rady pre inováciu, akcie odbornej prípravy a mobility alebo akcie spolufinancovania programu môže implementovať jeden alebo viacero právnych subjektov, z ktorých jeden musí byť usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine.
4. Koordinačné a podporné akcie môže implementovať jeden alebo viacero právnych subjektov, ktoré môžu byť usadené v členskom štáte, pridruženej krajine alebo v ďalšej tretej krajine.
5. Pri akciách súvisiacich so strategickými aktívami, záujmami, autonómiou alebo bezpečnosťou Únie sa môže v pracovnom programe stanoviť, že účasť môže byť obmedzená iba na právne subjekty usadené v členských štátoch alebo na právne subjekty usadené v určených pridružených alebo iných tretích krajinách popri subjektoch usadených v členských štátoch.
6. Popri kritériách uvedených v odsekoch 2, 3, 4 a 5 môžu byť v pracovnom programe stanovené kritériá oprávnenosti podľa osobitných politických požiadaviek alebo povahy a cieľov akcie vrátane počtu právnych subjektov, typu právneho subjektu a miesta usadenia.

7. Pri akciách s využitím súm podľa článku 9 ods. 8 je účasť obmedzená na jeden právny subjekt usadený v jurisdikcii delegujúceho riadiaceho orgánu s výnimkou prípadu, že v pracovnom programe sa stanovuje a s riadiacim orgánom sa dohodlo inak.
8. Ak sa tak uvádza v pracovnom programe, Spoločné výskumné centrum sa môže zúčastňovať na akciách.
9. JRC, medzinárodné európske výskumné organizácie a právne subjekty založené podľa práva Únie sa považujú za usadené v inom členskom štáte než v štátoch, v ktorých sú usadené iné právne subjekty zúčastňujúce sa na akcii.
10. V prípade akcií výskumu na hraniciach poznania Spoločného výskumného centra a akcií odborného vzdelávania a mobility sa medzinárodné organizácie so sídlom v členskom štáte alebo pridruženej krajine považujú za usadené v tomto členskom štáte alebo pridruženej krajine.

Článok 19

Subjekty oprávnené na financovanie

1. Subjekty sú oprávnené na financovanie, ak sú usadené v členskom štáte alebo pridruženej krajine.
Pri akciách s využitím súm podľa článku 9 ods. 8 sú na financovanie z týchto súm oprávnené iba subjekty usadené v jurisdikcii delegujúceho riadiaceho orgánu.
2. Subjekty usadené v nepridruženej tretej krajine v zásade znášajú náklady spojené s ich účasťou. V prípade krajín s nízkymi až strednými príjmami a výnimočne v prípade iných nepridružených tretích krajín však subjekty môžu byť oprávnené na financovanie v akcii, ak:
 - a) daná tretia krajina je uvedená v pracovnom programe prijatom Komisiou alebo
 - b) Komisia alebo financujúci orgán považujú ich účasť za podstatnú na implementáciu akcie.
3. Pridružené subjekty sú oprávnené na financovanie v rámci akcie, ak sú usadené v členskom štáte, pridruženej krajine alebo v tretej krajine uvedenej v pracovnom programe prijatom Komisiou.

Článok 20

Výzvy na predkladanie návrhov

1. Obsah výziev na predkladanie návrhov je v prípade všetkých akcií s výnimkou prechodných činností v rámci nástroja EIC Prieskumník uvedený v pracovnom programe.
2. Pokiaľ ide o prechodné činnosti v rámci nástroja EIC Prieskumník:
 - a) spustenie a obsah výziev na predkladanie návrhov sa stanoví so zreteľom na ciele a rozpočet určené v pracovnom programe vo vzťahu k príslušnému portfóliu akcií;
 - b) granty s pevne stanovenou sumou najviac 50 000 EUR možno udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov s cieľom vykonať naliehavé koordinačné a podporné akcie na posilnenie komunity prijímateľov v rámci portfólia alebo

posúdenie možnosti vyčlenenia spin-off podnikov alebo inovácií s potenciálom vytvoriť trh.

3. Ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov výziev, môžu byť obmedzené na vývoj dodatočných činností alebo na doplnenie ďalších partnerov k existujúcim akciám.
4. Výzva na predkladanie návrhov sa nevyžaduje pri koordinačných a podporných akciách alebo akciách spolufinancovania programu, ktoré:
 - a) má vykonávať Spoločné výskumné centrum alebo právne subjekty určené v pracovnom programe a
 - b) ktoré nespádajú do rozsahu pôsobnosti výzvy na predkladanie návrhov.
5. V pracovnom programe sa stanovujú výzvy, pre ktoré sa udeľujú známky excelentnosti. Ak s tým žiadateľ vopred súhlasí, údaje o jeho žiadosti, ako aj hodnotenie možno poskytnúť zainteresovaným financujúcim orgánom pod podmienkou uzavretia dohody o zachovaní dôvernosti.

Článok 21

Spoločné výzvy

Komisia alebo financujúci orgán môžu vydať spoločnú výzvu na predkladanie návrhov spolu s:

- a) tretími krajinami vrátane ich vedeckých a technických organizácií alebo agentúr;
- b) medzinárodnými organizáciami
- c) neziskovými právnymi subjektmi.

V prípade spoločnej výzvy sa stanovujú spoločné postupy výberu a hodnotenia návrhov. Súčasťou týchto postupov je vyvážená skupina expertov vymenovaných každou stranou.

Článok 22

Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a obstarávanie inováčných riešení

1. Akcie môžu zahŕňať alebo mať ako svoj primárny cieľ obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím alebo verejné obstarávanie inováčných riešení, ktoré ako prijímatelia vykonávajú verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia vymedzení v smerniciach 2014/24/EÚ³¹, 2014/25/EÚ³² a 2009/81/ES³³.
2. Postupy obstarávania:

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76).

- a) musia byť v súlade so zásadami transparentnosti, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania, správneho finančného riadenia, proporcionality a s pravidlami hospodárskej súťaže;
 - b) v prípade obstarávania vo fáze pred komerčným využitím môžu obsahovať osobitné podmienky, ako je napríklad obmedzenie miesta výkonu obstarávaných činností na územie členských štátov a pridružených krajín;
 - c) môžu povoľovať zadávanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu (využitie viacerých zdrojov) a
 - d) umožňujú zadávať zákazky ponuke (ponukám), ktorá predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou, pričom sa musí zabrániť konfliktu záujmov.
3. Dodávateľ, ktorý vytvára výsledky v rámci obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, musí byť prinajmenšom vlastníkom práv duševného vlastníctva, ktoré sú s tým spojené. Verejní obstarávatelia majú aspoň práva na bezplatný prístup k výsledkom na vlastné využitie a právo na udelenie nevýhradných licencií tretím stranám na využívanie výsledkov v mene verejného obstarávateľa za spravodlivých a primeraných podmienok bez akéhokoľvek práva na udelenie sublicencie, alebo právo požiadať zúčastnených dodávateľov, aby takéto nevýhradné licencie udelili. Ak dodávateľ v stanovenom období po obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím, ktoré je uvedené v zmluve, výsledky komerčne nevyužije, verejní obstarávatelia môžu od neho požadovať, aby previedol každé vlastníctvo výsledkov na verejných obstarávateľov.

Článok 23

Kumulatívne financovanie

Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie, možno takisto poskytnúť príspevok v rámci tohto programu, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Pravidlá každého prispievajúceho programu Únie sa uplatňujú na jeho príslušný príspevok k akcii. Kumulatívne financovanie nesmie presiahnuť celkové oprávnené náklady na akciu a podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítavať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, ktorými sa stanovujú podmienky podpory.

Článok 24

Podmienky účasti

1. Odchyľne od článku 198 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa overí len finančná spôsobilosť koordinátora, a to iba ak sa na akciu zo zdrojov Únie požadujú finančné prostriedky v hodnote 500 000 EUR alebo viac.
2. Ak však existujú dôvodné pochybnosti o finančnej spôsobilosti alebo ak existuje vyššie riziko z dôvodu účasti na viacerých prebiehajúcich akciách financovaných z programov Únie pre výskum a inovácie, Komisia alebo financujúci orgán overia aj finančnú spôsobilosť ostatných uchádzačov alebo koordinátorov pod prahovou hodnotou uvedenou v odseku 1.
3. Ak je finančná spôsobilosť systematicky zaručená iným právnym subjektom, overí sa jeho finančná spôsobilosť.

4. V prípade nedostatočnej finančnej spôsobilosti Komisia alebo financujúci orgán môžu podmieniť účasť žiadateľa poskytnutím vyhlásenia o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany pridruženého subjektu.
5. Príspevok do vzájomného poisťovacieho mechanizmu stanoveného v článku 33 sa považuje za dostatočnú záruku podľa článku 152 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Od prijímateľov sa nesmie prijať, ani sa im nesmie uložiť žiadna ďalšia záruka alebo zábezpeka.

Článok 25

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

1. Návrh sa hodnotí na základe týchto kritérií na vyhodnotenie návrhov:
 - a) excelentnosť,
 - b) vplyv,
 - c) kvalita a efektívnosť vykonávania.
2. Na návrhy týkajúce sa akcií Európskej rady pre výskum v oblasti výskumu na hraniciach poznania sa uplatňuje len kritérium uvedené v odseku 1 písm. a).
3. V pracovnom programe sa stanovujú ďalšie podrobnosti uplatňovania kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v odseku 1 a môžu sa určiť váhy a prahové hodnoty.

Článok 26

Hodnotenie

1. Návrhy hodnotí komisia pre vyhodnotenie, ktorá môže:
 - úplne alebo čiastočne pozostávať z externých nezávislých expertov,
 - pozostávať zo zástupcov inštitúcií alebo orgánov Únie uvedených v článku 150 nariadenia o rozpočtových pravidlách.Komisii pre vyhodnotenie môžu pomáhať nezávislí experti.
2. V prípade potreby stanoví Komisia pre vyhodnotenie poradie návrhov, ktoré dosiahli príslušné prahové hodnoty, podľa:
 - bodového hodnotenia,
 - ich príspevku k dosiahnutiu osobitných cieľov politiky vrátane vytvorenia konzistentného portfólia projektov.Komisia pre vyhodnotenie môže takisto navrhnúť podstatné úpravy návrhov, pokiaľ je to potrebné na zabezpečenie konzistencie portfólia.

Článok 27

Postup preskúmania hodnotenia

1. Žiadateľ môže požiadať o preskúmanie hodnotenia, ak sa domnieva, že pri jeho návrhu nebol správne uplatnený príslušný postup hodnotenia.

2. Preskúmanie hodnotenia sa týka len procesných aspektov hodnotenia, a nie hodnotenia obsahu návrhu.
3. Preskúmaním hodnotenia nesmie dôjsť k oneskoreniu v procese výberu tých návrhov, ktoré nie sú predmetom preskúmania.

Článok 28

Čas na udelenie grantu

1. Odchylné od článku 194 ods. 2 prvého pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú tieto lehoty:
 - a) na informovanie všetkých žiadateľov o výsledku hodnotenia ich žiadosti maximálna lehota piatich mesiacov od konečného termínu na podanie úplných návrhov;
 - b) na podpísanie dohôd o grante so žiadateľmi maximálna lehota ôsmich mesiacov od konečného termínu na podanie úplných návrhov.
2. V pracovnom programe EIC sa môžu stanoviť kratšie lehoty.
3. Popri výnimkách stanovených v článku 194 ods. 2 druhom pododseku nariadenia o rozpočtových pravidlách sa môžu prekročiť lehoty uvedené v odseku 1 v prípade akcií ERC, misií a ak sú akcie podrobené etickému alebo bezpečnostnému posúdeniu.

Článok 29

Implementácia grantu

1. Ak si prijímateľ neplní svoje povinnosti, pokiaľ ide o technickú implementáciu akcie, ostatní prijímatelia si musia plniť tieto povinnosti bez akéhokoľvek dodatočného finančného príspevku Únie, pokiaľ nie sú od uvedenej povinnosti výslovne oslobodení. Finančná zodpovednosť každého prijímateľa sa obmedzuje iba na jeho vlastný dlh s výhradou ustanovení týkajúcich sa vzájomného poisťovacieho mechanizmu.
2. Dohodou o grante sa môžu stanoviť čiastkové ciele a súvisiace zálohové platby. Ak nie sú dosiahnuté čiastkové ciele, akciu možno pozastaviť, zmeniť alebo ukončiť.
3. Akciu možno ukončiť aj vtedy, keď očakávané výsledky stratili svoj význam pre Úniu z vedeckých, technických alebo ekonomických dôvodov, a v prípade EIC a misií, ak stratili svoj význam ako súčasť portfólia akcií.

Článok 30

Miery financovania

1. Na všetky činnosti, ktoré sa financujú v rámci akcie, sa uplatňuje jednotná miera financovania. Maximálna miera je stanovená v pracovnom programe.
2. Z programu sa môže refundovať až 100 % celkových oprávnených nákladov na akciu s výnimkou:
 - a) inovačných akcií: až 70 % celkových oprávnených nákladov okrem nákladov neziskových právnych subjektov, kde sa z programu môže refundovať až 100 % celkových oprávnených nákladov;

- b) akcií spolufinancovania programu: najmenej 30 % celkových oprávnených nákladov a až 70 % v identifikovaných a riadne odôvodnených prípadoch.
3. Miery financovania stanovené v tomto článku sa uplatňujú aj na akcie, pri ktorých sa pre celú akciu alebo jej časť stanoví financovanie paušálnou sadzbou, jednotkovými nákladmi alebo jednorazovou platbou.

Článok 31

Nepriame náklady

1. Nepriame oprávnené náklady sa určia uplatnením paušálnej sadzby vo výške 25 % celkových priamych oprávnených nákladov s výnimkou priamych oprávnených nákladov na subdodávky, finančnej podpory tretím stranám a jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, ktoré zahŕňajú nepriame náklady.
- Ak je to vhodné, nepriame náklady zahrnuté v jednotkových nákladoch alebo jednorazových platbách sa vypočítajú s použitím paušálnej sadzby uvedenej v odseku 1 s výnimkou jednotkových nákladov na vnútropodnikovo fakturované tovary a služby, ktoré sa vypočítajú na základe skutočných nákladov v súlade s bežnými postupmi nákladového účtovníctva prijímateľa.
2. Nepriame náklady však možno vykázat' v podobe jednorazovej platby alebo jednotkových nákladov, ak sa tak stanovuje v pracovnom programe.

Článok 32

Oprávnené náklady

1. Popri kritériách uvedených v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú personálne náklady prijímateľov s projektovým odmeňovaním oprávnené až do výšky odmeny, ktorá je osobe vyplatená za prácu v podobných projektoch financovaných z vnútroštátnych schém.
- Projektové odmeňovanie je odmeňovanie, ktoré je viazané na účasť osoby v projektoch, je súčasťou bežných odmeňovacích postupov prijímateľa a vypláca sa konzistentne.
2. Odchylné od článku 190 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách náklady na prostriedky, ktoré poskytli tretie strany vo forme nepeňažných príspevkov, sú oprávnené, a to až do výšky priamych oprávnených nákladov tretej strany.
3. Odchylné od článku 192 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa príjmy vytvorené využívaním výsledkov nepovažujú za príjmy akcie.
4. Odchylné od článku 203 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú osvedčenia o finančných výkazoch povinné pri platbe konečného zostatku, ak suma vykázaná ako skutočné náklady a jednotkové náklady vypočítané v súlade s bežnými postupmi nákladového účtovníctva sú v hodnote 325 000 EUR alebo viac.

Článok 33

Vzájomný poisťovací mechanizmus

1. Týmto sa zriaďuje vzájomný poisťovací mechanizmus (ďalej len „mechanizmus“), ktorý nahrádza fond zriadený v súlade s článkom 38 nariadenia (ES) č. 1290/2013 a

je jeho pokračovaním. Tento mechanizmus kryje riziká spojené s nevyhnutnosťou súm splatných zo strany prijímateľov:

- a) Komisii na základe rozhodnutia č. 1982/2006/ES;
- b) Komisii a orgánom únie v rámci programu Horizont 2020;
- c) Komisii a financujúcim orgánom v rámci tohto programu.

Krytie rizika pre financujúce subjekty uvedené v prvom pododseku písm. c) možno realizovať systémom nepriameho krytia rizika stanoveným v príslušnej dohode a s prihliadnutím na povahu financujúceho orgánu.

- 2. Mechanizmus spravuje Únia, ktorú zastupuje Komisia konajúca ako výkonný zástupca. Komisia určí osobitné pravidlá fungovania fondu.
- 3. Prijímatelia poskytnú príspevok vo výške 5 % finančného príspevku Únie na akciu. Na základe pravidelných hodnotení môže Komisia tento príspevok zvýšiť až na 8 % alebo znížiť pod 5 %. Príspevok prijímateľov do mechanizmu sa môže vyrovnat' z počiatočnej zálohovej platby a zaplatiť do fondu v mene prijímateľov.
- 4. Príspevok prijímateľov sa vráti pri platbe konečného zostatku.
- 5. Prípadný finančný výnos vytvorený mechanizmom sa doplní do mechanizmu. Ak je výnos nedostatočný, mechanizmus nezasiahne a Komisia alebo financujúci orgán vymáha všetky dlžné sumy priamo od prijímateľov alebo tretích strán.
- 6. Vrátené sumy predstavujú príjem pripísaný v prospech mechanizmu v zmysle článku 21 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Po skončení grantov, ktorých riziko priamo alebo nepriamo kryje mechanizmus, Komisia vymôže všetky nezaplatené sumy a vráti ich do rozpočtu Únie podľa rozhodnutí legislatívneho orgánu.
- 7. Mechanizmus môže byť otvorený pre prijímateľov akýchkoľvek iných programov Únie s priamym riadením. Komisia určí podrobnosti o účasti prijímateľov iných programov.

Článok 34

Vlastníctvo a ochrana

- 1. Prijímatelia sú vlastníckmi výsledkov, ktoré vytvoria. Musia zabezpečiť, aby prípadné práva ich zamestnancov alebo iných strán v súvislosti s výsledkami mohli byť uplatňované spôsobom zlučiteľným s povinnosťami prijímateľov v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante.

Dvaja alebo viacerí prijímatelia spoločne vlastnia výsledky, ak:

- a) ich spoločne vytvorili a
- b) nie je možné:
 - i) určiť príslušný príspevok každého prijímateľa alebo
 - ii) rozdeliť tieto výsledky pri podávaní žiadosti o ich ochranu, jej získaní alebo zachovaní.

Spoluvlastníci sa písomne dohodnú na rozdelení ich spoluvlastníctva a podmienkach jeho uplatňovania. Ak nie je dohodnuté inak, každý spoluvlastník môže udeliť tretím stranám nevýhradné licencie na využívanie výsledkov v spoluvlastníctve (bez práva

udeľovať sublicencie), ak s tým vopred oboznámi ostatných spoluvlastníkov a ak dostanú spravodlivú a primeranú náhradu. Spoluvlastníci sa môžu písomne dohodnúť na uplatnení iného režimu, než je spoluvlastníctvo.

2. Prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, musia primerane chrániť svoje výsledky, ak je ochrana možná a odôvodnená, s prihliadnutím na všetky príslušné aspekty vrátane vyhliadok na komerčné využitie. Pri rozhodovaní o ochrane prijímatelia zohľadňujú aj oprávnené záujmy ostatných prijímateľov v akcii.

Článok 35

Využívanie a šírenie

1. Prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, vynaložia maximálne úsilie na využitie svojich výsledkov, a to najmä v Únii. Využitie môže byť priame zo strany prijímateľov alebo nepriame, najmä prostredníctvom prevodu a udelenia licencie na využívanie výsledkov v súlade s článkom 36.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti týkajúce sa využívania.

Ak napriek maximálnemu úsiliu prijímateľa o priame alebo nepriame využitie jeho výsledkov nedôjde v lehote stanovenej v dohode o grante k žiadnemu využívaniu, prijímateľ pri hľadaní záujemcov o využívanie uvedených výsledkov použije príslušnú online platformu uvedenú v dohode o grante. Od tejto povinnosti možno upustiť na základe odôvodnenej žiadosti prijímateľa.

2. Prijímatelia musia šíriť svoje výsledky čo najskôr s výhradou akýchkoľvek obmedzení vyplývajúcich z ochrany duševného vlastníctva, pravidiel bezpečnosti alebo oprávnených záujmov.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti týkajúce sa šírenia.

3. Prijímatelia zabezpečia, aby sa na vedecké publikácie vzťahoval otvorený prístup v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante. Prijímatelia najmä zabezpečia, aby si oni sami alebo autori zachovali práva duševného vlastníctva dostatočné na splnenie svojich povinností zabezpečiť otvorený prístup.

Otvorený prístup k výskumným údajom je všeobecným pravidlom za podmienok stanovených v dohode o grante, v odôvodnených prípadoch sa však uplatňujú výnimky s prihliadnutím na oprávnené záujmy prijímateľov a na ostatné obmedzenia, ako sú pravidlá ochrany osobných údajov, pravidlá bezpečnosti alebo práva duševného vlastníctva.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti dodržiavať postupy otvorenej vedy.

4. Prijímatelia spravujú všetky výskumné údaje v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante a vypracujú plán správy údajov.

V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie povinnosti využiť európsky cloud pre otvorenú vedu na ukladanie výskumných údajov a poskytovanie prístupu k nim.

5. Prijímatelia, ktorí majú v úmysle šíriť svoje výsledky, o tom vopred informujú ostatných prijímateľov v akcii. Ktorýkoľvek z ostatných prijímateľov môže vzniesť námietku, ak preukáže, že zamýšľané šírenie by podstatne ohrozilo jeho oprávnené záujmy vo vzťahu k jeho výsledkom alebo podkladom. V takýchto prípadoch sa šírenie nesmie uskutočniť, pokiaľ sa neprijmú náležité opatrenia na ochranu týchto oprávnených záujmov.

6. Ak sa v pracovnom programe nestanovuje inak, návrhy musia obsahovať plán využívania a šírenia výsledkov. Ak očakávané využívanie znamená vyvinutie, vytvorenie, výrobu a uvedenie na trh výrobku alebo procesu, alebo vytvorenie a poskytovanie služby, tento plán musí obsahovať stratégiu takéhoto využívania. Ak sa v pláne stanovuje využívanie predovšetkým v nepridružených tretích krajinách, právne subjekty vysvetlia, ako je pri uvedenom využívaní zachovaný záujem Únie.

Prijímatelia ďalej rozvíjajú tento plán počas trvania akcie i po jej skončení.

7. Na účely monitorovania a šírenia, ktoré vykonáva Komisia alebo financujúci orgán, prijímatelia poskytnú akékoľvek požadované informácie týkajúce sa využívania a šírenia ich výsledkov. S výhradou oprávnených záujmov prijímateľov sa takéto informácie sprístupnia verejnosti.

Článok 36

Prevod a udelenie licencie

1. Prijímatelia môžu previesť vlastníctvo svojich výsledkov. Musia zabezpečiť, aby sa ich povinnosti vzťahovali aj na nového vlastníka a aby mal povinnosť preniesť tieto povinnosti pri akomkoľvek následnom prevode.
2. Ak nie je v prípade konkrétne uvedených tretích strán písomne dohodnuté inak alebo ak to nie je znemožnené podľa platných právnych predpisov, prijímatelia, ktorí majú v úmysle previesť vlastníctvo výsledkov, to vopred oznámia prípadným iným prijímateľom, ktorí vlastnia prístupové práva k výsledkom. Toto oznámenie musí obsahovať dostatočné informácie o novom vlastníkovi, aby prijímateľ mohol posúdiť účinok prevodu na jeho prístupové práva.

Ak nie je v prípade konkrétne uvedených tretích strán písomne dohodnuté inak, prijímateľ môže vzniesť námietku proti tomuto prevodu, ak preukáže, že by nepriaznivo ovplyvnil jeho prístupové práva. V tomto prípade sa prevod nesmie uskutočniť dovtedy, kým sa nedosiahne dohoda medzi príslušnými prijímateľmi.

3. Prijímatelia môžu udeliť licencie k svojim výsledkom alebo iným spôsobom poskytnúť právo na ich využívanie, ak to nemá vplyv na plnenie ich povinností.
4. V odôvodnených prípadoch sa v dohode o grante stanoví právo namietat' proti prevodom vlastníctva výsledkov alebo udeleniu výhradnej licencie k výsledkom, ak:
 - a) prijímatelia, ktorí vytvárajú výsledky, získali finančné prostriedky Únie;
 - b) ide o prevod alebo udelenie licencie právnomu subjektu usadenému v nepridruženej tretej krajine a
 - c) prevod alebo udelenie licencie nie je v súlade so záujmami Únie.

Ak prijímateľ uplatňuje právo na námietku, oznámi to vopred. Práva na námietku proti prevodom alebo udeleniu licencií konkrétne určeným právnym subjektom sa možno vzdať písomne, ak sú zavedené opatrenia zaručujúce záujmy Únie.

Článok 37

Prístupové práva

1. Uplatňujú sa tieto zásady prístupových práv:

- a) žiadosť o uplatnenie prístupových práv alebo oznámenie o vzdaní sa prístupových práv sa predkladajú písomne;
- b) ak nie je inak dohodnuté s udeľovateľom, prístupové práva nezahŕňajú právo udeliť sublicenciu;
- c) prijímatelia sa pred pristúpením k dohode o grante, navzájom informujú o akomkoľvek obmedzení udelenia prístupu k ich podkladom;
- d) ak prijímateľ už nie je zapojený do akcie, nemá to vplyv na jeho povinnosť udeliť prístup;
- e) ak si jeden z prijímateľov neplní svoje povinnosti, prijímatelia sa môžu dohodnúť, že už nemá prístupové práva.

2. Prijímatelia udelia prístup:

- a) k svojim výsledkom bez poplatku akýmkoľvek iným prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na plnenie vlastných úloh;
- b) k svojim podkladom ktorýmkoľvek prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na plnenie vlastných úloh, pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c); prístup sa udeľuje bez poplatku, ak sa prijímatelia pred pristúpením k dohode o grante nedohodnú inak;
- c) k svojim výsledkom a pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c) k svojim podkladom ktorýmkoľvek iným prijímateľom v akcii, ktorí ich potrebujú na využívanie vlastných výsledkov; prístup sa udeľuje za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sú predmetom dohody.

3. Ak sa prijímatelia nedohodnú inak, udelia prístup k svojim výsledkom a pri dodržaní prípadných obmedzení uvedených v odseku 1 písm. c) k svojim podkladom právnomu subjektu, ktorý:

- a) je usadený v členskom štáte alebo pridruženej krajine;
- b) je pod priamou alebo nepriamou kontrolou iného prijímateľa, alebo je pod rovnakou priamou alebo nepriamou kontrolou ako uvedený prijímateľ, alebo priamo alebo nepriamo kontroluje uvedeného prijímateľa a
- c) potrebuje prístup na využívanie výsledkov uvedeného prijímateľa.

Prístup sa udeľuje za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré sú predmetom dohody.

4. Žiadosť o prístup na účely využívania sa môže predložiť do jedného roka po ukončení akcie, pokiaľ sa prijímatelia nedohodnú na inej lehote.

5. Prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, udelia prístup k svojim výsledkom bez poplatku inštitúciám, orgánom, úradom alebo agentúram Únie na účely vypracovania, implementácie a monitorovania politik alebo programov Únie. Prístup je obmedzený na nekomerčné a nekonkurenčné využitie.

Pokiaľ ide o akcie v rámci klastra Inkluzívna a bezpečná spoločnosť v oblasti intervencie Ochrana a bezpečnosť, prijímatelia, ktorí získali finančné prostriedky Únie, udelia prístup k svojim výsledkom bez poplatku aj vnútroštátnym orgánom členských štátov na účely vypracovania, implementácie a monitorovania ich politik alebo programov v uvedenej oblasti. Prístup je obmedzený na nekomerčné a nekonkurenčné využitie a udelí sa na základe dvojstrannej dohody stanovujúcej konkrétne podmienky na zabezpečenie toho, aby sa uvedené práva využívali len na

účel určenia a aby sa zaviedli primerané povinnosti, pokiaľ ide o dôvernosť informácií. Požadujúci členský štát, inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Únie informujú o takýchto žiadostiach všetky členské štáty.

6. V pracovnom programe sa môžu stanoviť ďalšie prístupové práva.

Článok 38

Osobitné ustanovenia o využívaní a šírení

Na akcie ERC, akcie odbornej prípravy a mobility, akcie verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, akcie verejného obstarávania inovačných riešení, akcie spolufinancovania programu a na koordinačné a podporné akcie sa môžu vzťahovať osobitné pravidlá týkajúce sa vlastníctva, využívania a šírenia, prevodu a udeľovania licencie, ako aj prístupových práv.

Týmto osobitnými pravidlami sa nemenia povinnosti týkajúce sa otvoreného prístupu.

KAPITOLA III

Ceny

Článok 39

Ceny

1. Ceny v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou IX nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.
2. Ak sa v pracovnom programe alebo pravidlách súťaží nestanovuje inak, na súťaži sa môže zúčastniť akýkoľvek právny subjekt bez ohľadu na to, kde je usadený.
3. Komisia alebo financujúci orgán môžu organizovať ceny s:
 - a) inými orgánmi Únie;
 - b) tretími krajinami vrátane ich vedeckých a technických organizácií alebo agentúr;
 - c) medzinárodnými organizáciami alebo
 - d) neziskovými právnymi subjektmi.
4. Povinnosti týkajúce sa komunikácie, využívania a šírenia môžu byť uvedené v pracovnom programe alebo v pravidlách súťaže.

KAPITOLA IV

Verejné obstarávanie

Článok 40

Verejné obstarávanie

1. Zákazky v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VII nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak sa v tejto kapitole nestanovuje inak.

2. Verejné obstarávanie môže mať aj formu obstarávania vo fáze pred komerčným využitím alebo obstarávania inovačných riešení, ktoré vykonáva Komisia alebo financujúci orgán vo svojom mene alebo spoločne s verejnými obstarávateľmi z členských štátov a pridružených krajín. V tomto prípade sa uplatňujú pravidlá stanovené v článku 22.

KAPITOLA V

Operácie kombinovaného financovania a kombinované financovanie

Článok 41

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania prijaté v rámci tohto programu sa implementujú v súlade s programom InvestEU a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 42

Európsky horizont a kombinované financovanie EIC

1. Na zložky programu Európsky horizont alebo kombinovaného financovania EIC, ktorými sú grant a vratný preddavok, sa vzťahujú články 30 až 33.
2. Kombinované financovanie EIC sa implementuje v súlade s článkom 43. Podporu na základe kombinovaného financovania EIC možno udeliť, kým akciu možno financovať ako operáciu kombinovaného financovania alebo ako operáciu financovania a investovania plne krytú zárukou EÚ v rámci programu InvestEU. Odchylné od článku 209 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa v čase udelenia kombinovaného financovania EIC neuplatňujú podmienky stanovené v odseku 2, a najmä v písmenách a) a d).
3. Kombinované financovanie z programu Európsky horizont sa môže udeliť akcii spolufinancovania programu, keď sa v spoločnom programe členských štátov a pridružených krajín predpokladá nasadenie finančných nástrojov na podporu vybraných akcií. Hodnotenie a výber takýchto akcií prebieha v súlade s článkami 19, 20, 23, 24, 25 a 26. Spôsoby implementácie kombinovaného financovania z programu Európsky horizont musia byť v súlade s článkom 29, analogicky s článkom 43 ods. 9 a dodržiavať ďalšie podmienky stanovené v pracovnom programe.
4. Vrátené platby vrátane vratných preddavkov a príjmov kombinovaného financovania z programu Európsky horizont a EIC sa považujú za vnútorné pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 3 písm. f) a článkom 21 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
5. Kombinované financovanie z programu Európsky horizont a EIC sa poskytuje tak, aby nenarúšalo hospodársku súťaž.

Článok 43

EIC Akcelerátor

1. Prijímateľ nástroja EIC Akcelerátor musí byť právnym subjektom spĺňajúcim podmienky na označenie ako startup, MSP alebo spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou, usadeným v členskom štáte alebo pridruženej krajine. Návrh môže

predložiť prijímateľ alebo jedna či viaceré fyzické osoby alebo právne subjekty, ktoré majú v úmysle zriaďiť alebo podporovať uvedeného prijímateľa.

2. Na všetky formy príspevku Únie poskytovaného v rámci kombinovaného financovania EIC sa vzťahuje jediné rozhodnutie o udelení, ktorým sa poskytuje financovanie.
3. Návrhy, pokiaľ ide o ich individuálny prínos, hodnotia nezávislí experti, a vyberajú sa v súlade s odsekom 4 v rámci každoročnej otvorenej výzvy s dátumami uzávierok, a to na základe článkov 24 až 26.
4. Kritériá na vyhodnotenie návrhov sú tieto:
 - excelentnosť,
 - vplyv,
 - úroveň rizika akcie a potreba podpory Únie.
5. Komisia alebo financujúce subjekty implementujúce program Európsky horizont môžu so súhlasom dotknutých žiadateľov podrobiť návrh inovačnej akcie alebo akcie trhového nasadenia, ktorý už spĺňa prvé dve kritériá, hodnoteniu priamo na základe posledného kritéria na vyhodnotenie návrhov, a to ak sú naraz splnené tieto podmienky:
 - návrh musí vychádzať z akejkoľvek inej akcie financovanej z programu Horizont 2020 alebo tohto programu, alebo z národného programu podobného nástroju EIC Prieskumník, a ako taký ho musí uznať Komisia,
 - musí byť založený na predchádzajúcom preskúmaní projektu hodnotiacom excelentnosť a vplyv návrhu a dodržiavať podmienky a postupy uvedené v pracovnom programe.
6. Znamku excelentnosti možno udeliť, ak sú naraz splnené tieto podmienky:
 - prijímateľ je startup alebo MSP,
 - návrh bol oprávnený a splnil príslušné limity prvých dvoch kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedených v odseku 4,
 - pri tých činnostiach, ktoré by mohli byť oprávnené v rámci inovačnej akcie.
7. V prípade návrhu, ktorý prešiel hodnotením, nezávislí experti navrhnu zodpovedajúce kombinované financovanie EIC na základe výsledného rizika a potrebných zdrojov a času na uvedenie a nasadenie inovácie na trh.

Komisia môže odmietnuť návrh, ktorý si osvojili nezávislí experti, z opodstatnených dôvodov vrátane súladu s cieľmi politik Únie.
8. Časť kombinovaného financovania, ktorá zodpovedá grantu alebo vratnému preddavku, nesmie prekročiť 70 % nákladov vybranej inovačnej akcie.
9. Spôsoby implementácie zložiek kombinovaného financovania EIC, ktorými sú vlastný kapitál a splatná podpora, sú opísané v rozhodnutí [osobitného programu].
10. V zmluve o vybranej akcii sa stanovujú konkrétne čiastkové ciele a zodpovedajúce predbežné financovanie a platby z kombinovaného financovania EIC vo forme splátok.

Začať vykonávať činnosti zodpovedajúce inovačnej akcii a vyplatiť prvú zálohovú platbu grantu alebo vratný preddavok možno pred implementáciou ostatných zložiek

udeleného kombinovaného financovania EIC. Implementácia uvedených zložiek je podmienená dosiahnutím špecifických čiastkových cieľov stanovených v zmluve.

11. V súlade so zmluvou sa akcia pozastaví, zmení alebo ukončí, ak nie sú splnené čiastkové ciele. Akcia sa môže takisto ukončiť, ak nie je možné dosiahnuť očakávané trhové nasadenie.

Pod podmienkou preskúmania projektu externými nezávislými expertmi môže Komisia rozhodnúť o zvýšení kombinovaného financovania EIC.

Kapitola VI

Experti

Článok 44

Vymenovanie externých expertov

1. Odchyľne od článku 237 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu byť externí experti vyberaní bez výzvy na vyjadrenie záujmu, ak je to odôvodnené a výber sa uskutočňuje transparentne.
2. V súlade s článkom 237 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú externí experti odmeňovaní na základe štandardných podmienok. V odôvodnených prípadoch možno priznať primeranú výšku odmeny nad rámec štandardných podmienok založených na trhových štandardoch, a to najmä pokiaľ ide o špecifických expertov s vysokou úrovňou odborných znalostí.
3. Popri ustanoveniach článku 38 ods. 2 a 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa mená a odborná oblasť externých expertov hodnotiacich žiadosti o grant, ktorí sú vymenovaní na základe osobnej spôsobilosti, uverejňujú aspoň raz ročne na internetovej stránke Komisie alebo financujúceho orgánu. Takéto informácie sa zhromažďujú, spracúvajú a uverejňujú v súlade s pravidlami EÚ o ochrane osobných údajov.

HLAVA III

MONITOROVANIE, KOMUNIKÁCIA, HODNOTENIE A KONTROLA PROGRAMU

Článok 45

Monitorovanie a podávanie správ

1. Ukazovatele, ktoré sa majú uvádzať v správach na účely posúdenia pokroku pri dosahovaní cieľov programu stanovených v článku 3, sú uvedené v prílohe V popri cestách k dosiahnutiu vplyvu.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 50, pokiaľ ide o zmeny prílohy V na účely doplnenia alebo zmeny ukazovateľov ciest k dosiahnutiu vplyvu, ak sa to považuje za potrebné, a stanovovať východiskové hodnoty a cieľové hodnoty.
3. Systém podávania správ o výkonnosti zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie implementácie programu a výsledkov zbierali efektívne, účinne a včas. Na tento

účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a (prípadne) členským štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.

Článok 46

Informovanie, komunikácia, zverejňovanie a šírenie a využívanie

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie priznávajú pôvod a zabezpečujú viditeľnosť finančných prostriedkov Únie (najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov) tým, že poskytujú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva v súvislosti s programom a jeho akciami a výsledkami informačné a komunikačné činnosti. Finančné zdroje pridelené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.
3. Komisia takisto vytvorí stratégiu šírenia a využívania s cieľom zvýšiť dostupnosť a prenikanie výskumných a inovačných výsledkov a znalostí vytvorených v rámci programu, aby sa urýchlilo ich využívanie smerujúce k uplatneniu na trhu a aby sa posilnil účinok programu. Finančné zdroje pridelené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, ako aj k činnostiam informovania, komunikácie, zverejňovania, šírenia a využívania, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.

Článok 47

Hodnotenie programu

1. Hodnotenia programu sa vykonávajú včas, aby sa mohli využiť v rozhodovacom procese týkajúcom sa programu, jeho nástupníckeho programu a ostatných relevantných výskumných a inovačných iniciatív.
2. Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o implementácii programu, najneskôr však štyri roky po začatí implementácie programu. Zahŕňa posúdenie dlhodobého vplyvu predchádzajúcich rámcových programov a predstavuje základ pre prípadnú úpravu implementácie programu.
3. Na konci implementácie programu, najneskôr však štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1, Komisia dokončí záverečné hodnotenie programu. Zahŕňa posúdenie dlhodobého vplyvu predchádzajúcich rámcových programov.
4. Komisia oznámi závery týchto hodnotení spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 48

Audity

1. Systémom kontroly programu sa zabezpečuje primeraná rovnováha medzi dôverou a kontrolou s prihliadnutím na administratívne a iné náklady na kontroly na všetkých úrovniach, a to najmä pre prijímateľov.

2. Stratégia auditu programu vychádza z finančného auditu reprezentatívnej vzorky výdavkov programu ako celku. Táto reprezentatívna vzorka sa doplní o výber založený na posúdení rizika súvisiaceho s výdavkami. Akcie, ktoré prijímajú spoločné financovanie z rôznych programov Únie, sa podrobujú auditu iba raz, pričom jeho súčasťou sú všetky dotknuté programy a ich jednotlivé uplatniteľné pravidlá.
3. Komisia alebo financujúci orgán okrem toho môžu využiť kombinované systémové kontroly na úrovni prijímateľov. Tieto kombinované kontroly sú pre niektoré typy prijímateľov voliteľné, pozostávajú z auditov systémov a procesov a sú doplnené o audit transakcií, pričom ich vykonáva spôsobilý nezávislý audítor kvalifikovaný na vykonávanie štatutárnych auditov účtovných dokladov v súlade so smernicou 2006/43/ES³⁴. Komisia alebo financujúci orgán ich môžu využiť, aby sa z celkového hľadiska uistili o správnom finančnom riadení výdavkov a aby prehodnotili úroveň *ex post* auditov a osvedčení o finančných výkazoch.
4. V súlade s článkom 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách môžu Komisia alebo financujúci orgán využiť audity použitia príspevkov Únie vykonávané inými osobami alebo subjektmi vrátane tých, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie.
5. Audity možno vykonávať až do dvoch rokov od platby zostatku.

Článok 49

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Komisia alebo jej zástupcovia a Dvor audítorov majú právomoc vykonávať audit, alebo v prípade medzinárodných organizácií právomoc vykonávať overovanie v súlade s dohodami, ktoré boli s nimi uzatvorené, na základe dokumentov a na mieste u všetkých prijímateľov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorým boli poskytnuté finančné prostriedky Únie podľa tohto nariadenia.
2. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) môže vykonávať administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, a to v súlade s ustanoveniami a postupmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadenia Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 na účely zistenia, či v súvislosti s poskytovaním finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk podľa tohto nariadenia došlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.
3. Od príslušných orgánov tretích krajín a medzinárodných organizácií sa tiež môže požadovať, aby v súlade s dohodami o vzájomnej právnej pomoci spolupracovali s Európskou prokuratúrou (EPPO) pri vyšetrovaní trestných činov, ktoré patria do jej právomoci v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939.
4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2, dohody o spolupráci s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, zmluvy, dohody o grantoch a iné právne záväzky, ako aj dohody stanovujúce rozpočtové záruky, ktoré sú výsledkom vykonávania

³⁴

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a ktorou sa zrušuje smernica Rady 84/253/EHS (Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 87).

tohto nariadenia, obsahujú ustanovenia, ktoré výslovne splnomocňujú Komisiu, Dvor audítorov a úrad OLAF vykonávať takéto audity, kontroly a inšpekcie na mieste v súlade s ich príslušnými právomocami. To zahŕňa ustanovenia s cieľom zabezpečiť, aby všetky tretie strany, ktoré sú zapojené do implementácie finančných prostriedkov Únie alebo operácie financovania, ktorá je úplne alebo čiastočne podporená formou rozpočtovej záruky, udelili rovnocenné práva.

Článok 50

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 45 ods. 2 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 45 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s expertmi, ktorých určí každý členský štát v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 45 ods. 2 nadobudne účinnosť, ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

HLAVA IV

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 51

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 1291/2013 a nariadenie (EÚ) č. 1290/2013 sa zrušujú s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 52

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu dotknutých akcií podľa nariadenia (EÚ) č. 1291/2013 a nariadenia (EÚ) č. 1290/2013, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia. Pracovné plány a akcie uvedené v pracovných plánoch prijatých podľa nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a podľa

základných aktov príslušných financujúcich orgánov takisto až do ich skončenia naďalej upravuje nariadenie (EÚ) č. 1290/2013 a uvedené základné akty.

2. Z finančného krytia na program sa môžu pokryť aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebnú na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými podľa jeho predchodcu, nariadenia (EÚ) č. 1291/2013.

Článok 53

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*